

XVIII. ÉVF. 11. SZ.
1937. FEBRUÁR 15.

ÁRA **20** FILL.

Magyar Cserkész

HARTON
1937.

RÖVIDSÉG

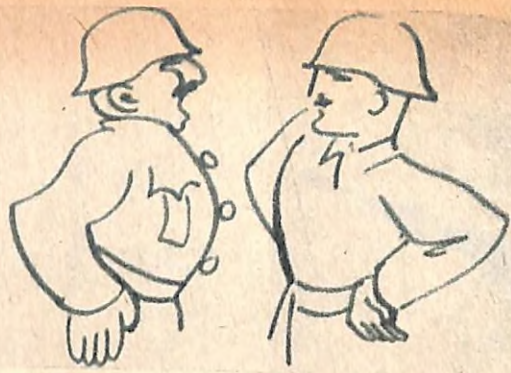
Egy amerikai újság közölte ezt a hírt.

— John Palmier farmer tegnap kályhán próbált löport szárítani. Hátramaradt ruhadarabjait özvegye olcsó áron kiárusítja.

Az újú poéta „Miért élek“ című hatalmas versköteget küldött egy irodalmi lap szerkesztőjének.

A szerkesztőtől üzenetekben jött a válasz: „Ön azért él, mert nem merté verselt személyesen behozni.“

Tiszt: Mi az a hadicsel?

Baka: Hadicsel az, ha például elfogy a municióm, de azért tovább lűdözök.

Ambíció: Pistike lázas beteg. A mama megmérte. „Harmincnyolc négytized“, mondja. „Ügy? — Jegyzi meg Pisti — és mennyi a világrekord?“

MELANKÓLIA

— Nézze anyukám, milyen szomorúan néz az a tehén a semmibe. Biztosan ettől kapjuk minden reggel azt a savanyú tejet.

Turista: Ez nagyon veszélyes szakadéknak látszik. Nem is értem, miért nem tesznek ki ide egy figyelmeztető táblát.

Helybéli: Hát igen veszélyes. Vót is figyelmeztető tábla három évig, de hogy nem esett le senki — hát eltávolítottuk az írást.

Tóth Sándor

ENRILO-NAK

a kitünő szomjcsillapító-
nak, egyetlen kulacsból
sem szabad hiányoznia.

Jól cukrozva üdítő
és egészséges ital,
mely különösen
hosszabb túráknál
nagy ellenállóké-
pességet kölcsönöz.

Kizárólagosan honi nyers-
anyagokból gyártja a
FRANCK HENRIK FIAI RT.

nagykanizsai és moson-
szentjánosi hazai gyáraiban

A világ főcserkészének szózata a cserkészekhez nyolcvanadik születésnapja alkalmából

Lord Baden-Powell of
Gilwell febr. 22-i születésnapja alkalmából az
alábbi szózatot intézi a
cserkészfiúkhoz:

Kedves cserkésztestvéreim, nyolevan esztendő vagyok. Mit szóltok hozzá?

Mondhatom, azért nem érzem magam sokkal öregebbnek, mint közületek akárhányan.

Fiúkoromban amolyan vízieserkészféle voltam s amit akkor tanultam, egész életemben jó szolgálatot tett nekem.

Aztán katona lettem és háborúban végeztem felderítő — cserkész — szolgálatot: az is jó multság volt.

A hadseregben megtanultam, mi a szolgálat: kérdés nélkül teljesíteni a kötelességünket s ha a kötelességteljesítés úgy hozza magával, készségesen szembenézni a veszélyekkel, sőt a halállal is.

Sokat utaztam: ez megnyitotta szememet más országok, más népek és szokásaik számára.

Sportoltam s megőriztem egészségemet, kutató útjaimon számos kalandban volt részem.

Igen, élveztem az életet, pedig soha nem volt több pénzem, mint amit munkámmal szereztem.

Sok örömben volt részem, de egy idő múltán úgy vettem észre, hogy különbség van öröm és boldogság közt.

Örömünk szórakozásainkból van, ha moziba megyünk, footballozni vagy egy jó ebédet eszünk.

Nos, ez valóban mind öröm, de ez az öröm elmúlik, míhelyt a mérkőzésnek — vagy az ebédnek — vége.

A boldogság egészen másvalami, az mindig megmarad s nem annyira a saját szórakozásainkból ered, mint sokkal inkább azokból a jótetteinkből, amelyekkel másokat megsegítünk.

Nyolevan esztendő nagy idő! — gondolhatjátok. Én azonban nem emlékszem, hogy ennyi idő alatt bármikor is télen lettem volna. Ha pedig az

embernek van dolga, akkor megvan a jókedve is. Ha egyszer azon veszitek észre magatokat, hogy nincs mit esinálnotok, jusson eszetekbe, hogy mindig sokan szorulnak segítségre, szegények, aggod, betegek, akik nagyon, de nagyon tudnának örülni a ti segítő kezeteknek.

Akármilyen szegények és kicsinyek vagytok, mindig találhattok olyan embert, beteget, aggot vagy rokkantat, aki nálatok is rosszabb helyzetben van.

Ha ezeket felkaroljátok, felvidítjátok, akkor különös dolgot fogtok tapasztalni. Azzal ugyanis, hogy másokat boldoggá tesztek, magatokat még sokkal boldogabbá teszitek.

Azt akarom, hogy nektek ugyanolyan hosszú és boldog életetek legyen, mint nekem. Lesz is, ha vigyáztok egészségetekre és segítetek másokon. Ennek is elárulom a titkát:

Én mindig, minden cselekedetemmel a cserkészfogadalmat és a cserkésztestvényt akartam megvalósítani. Ha ez tetszik nektek, a ti életetek is jól fog sikerülni és mindig boldogok lesztek, még akkor is, ha nyolevan esztendeig találtok élni.

Most tehát azt kérem tőletek: mondjátok el velem együtt újra a cserkészfogadalmat, nem szajkó módjára, hanem meggondolva minden egyes szónak a jelentését.

Tehát: tisztelgés és halkán mondjátok utánam: „Beesületemre fogadom, hogy teljesítem kötelességeimet, melyekkel Istennek, Hazámnak és embertársaimnak tartozom.

Minden lehetőet megteszek, hogy másokon segítsek.

Ismerem a cserkésztestvényt és mindenkor megtartom.“

Köszönöm. Kívánok nektek hosszú, boldog életet és sok jó táborozást!

Baden-Powell.

A kardlegendája

A TURUL VISSZATÉR Alpári csata 898.

Forrásmunkák: Anonymus krónikája, Doberdől Bánlakt-Breit József altábornagy: Magyar Nemzet hadtörténete; Filch Jenő: Vitézségünk ezeréve.

A kárpátaljai szlávok között nagy volt a riadalom. A szegényes falvak ijedten zúgtak, zsi bongtak, akár a megbolygatott méhkasok. Jelzőtüzek lobogtak fel a dombokon, bőrruhába öltözött, szőke, nagy darab emberek loholtak fújva, lihegve a keskeny erdei ösvényeken Munkács felé. Vitték a kenéznek a riasztó hírt, hogy Verecke tájáról komor, sastóllas süvegű szittyá lovasok vágtnak le szerte a vidékre. Átsuhannak a kunyhók között, kivont kardjuk, harci csákányuk fénylik a napon s némán-zordonan megmegállnak a falutéren. Vezetőjük harsányan közhírré teszi, hogy akinek kedves az élete, az fegyverét dugja el, hódoljon meg, mert jön, közeledik a magyar sereg s akit fegyveresen talál, annak számára nincs irtalom, kész a halál. Aztán visszafordítják paripáik fejét és vágtnak tovább, ismét viharfelhő módján, szóttanul.

A munkácsi kenéz megértette az üzenetet. Legékeőbb köntösebe öltözött, szépen megmunkált réztálcára kenyeret, sőt tétetett és elindult, hogy jóvoltát, népét alattvalói hódolattal a hódító vezér kegyelme tányérjára helyezze. Mert miért a harc, háború... gondolta nyugságos lélekkel, csendes beletörődéssel — ha ez így végeztetett? Jobb élni új úr árnyékában, mint lenni szabad, de halott! És azt mondják a vének, hogy ezek a magyarok egyenes gazdái a hún Attila örökségének, övék a föld — akkor hát minek állának ellent?

Akkor már morajló folyamként hömpölygött le a munkácsi síkra Árpád fejedelem hada s a magyarok ura a várhegyen fogadta fényes vezéri körben a kenéz alázatos térdhajtását. Aztán a négy folyó országában ismét a turul népére esteledett az égbolt — első ízben a hún nemzet végromlása óta.

Álmos, az öregvezér, táltosaira támaszkodva lépegetett ki kúpos nemezsatóra elé és a várhegyről hosszán, önfeledten tekintett le a völgyben zsi bajgó sokaság fölött, arra, amerre a hegyek tövétől neki-lendülően egyre szélesebben terebélyesedett az áldott alföldi róna.

— Hívjátok ide fiamat, Árpádot!... szólt fátyolozott hangon.

Mikor a fejedelem gyengéden megérintette vállát és dördülő, érees szava tiszteletteljesen felzengett: — Hivattál, Apámuram! — szeme büszkén, élénken megcsillant egy pillanatra, boldogan gyönyörködve délceg sarjában. Kézelgyintéssel elküldötte a körülöttük szolgálatkészen figyelő boncokat. Egyedül maradtak a hegytető peremén. Hallgattak mind a ketten. Árpád alakja szálfaként fűrödött az éjszakai homályba és a megroskadt Álmos magába görnyedt megint. Távoloról mozdíthatatlan sziklarögnek hihette volna a szemlélő. Egyszerre fiára fordította ráncszántotta homlokát:

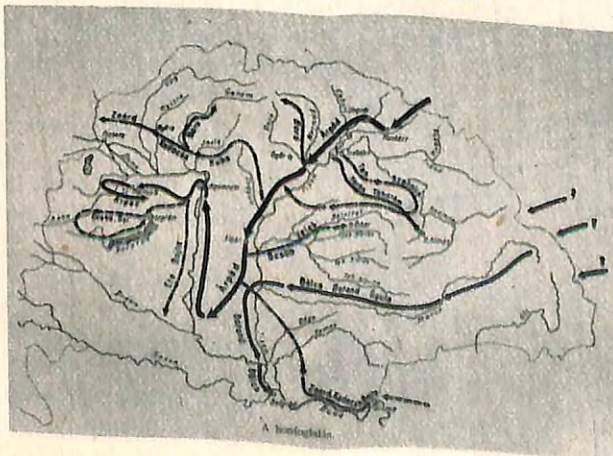
— Árpád... hazaértünk! — mondotta csodanézőn. — Ez a föld Attila király földje, igaz jussunk! Velünk ideszáltak a hat turulok, kik elmenének a Karddal Csaba vezérünk serege előtt. Látomásban láttam az imént. Sebes röppenéssel repült hozzájuk a hetedik, amonnan a kincses Bizánc iránya felől és aztán csattogó csapdosással visszafordított, visszavijjogva elszárnyalának nyugat felé. A régi jóslat íme, teljesedett, mi vagyunk a Kard új, választott népe! És én látom, a Kard soha többé, sem dicsőségben, sem vészben-gyászban, nem hagyja el a nemzetet. Osztályosa ekevassá változik. Akkor teljesedik be a végzet és Attila törzsöke első leszen minden népek között. De addig még nehéz, zeg-zugos, rögös utat kell megjárnia a nemzetnek. A fényt árny követi, a győzelmet romlás, néha már-már kiálszik a magyar láng, de aztán újra felcsap diadalmasan — így kell lennie, ez a rendelés! — Kezét az országszerző fia felé emelte, mormogása elhalkult, már csak suttogás volt inkább:

— Megáldalak!... És most menj, indulj el az úton, amint a fölöttünk lakozó kívánja!

Árpád léptének csikorgása lassan beleolvadt az örök nyugovóra intő kiáltásába és Álmos a főtáltos Urtisztelő kürtölése hallatán felsóhajtott, miként a vándor, ha megpillantja az otthoni tüzeket. Nemsokára hullani kezdett a hideg éjharmat és Kaba, Álmos vén fegyverhordozója urához sietett:

— Vezérem — szólogatta, — ébredj! Jer sátradba, szemerkél a harmat.

Álmos nem felelt s mikor

Kaba ébresztően karjához ért, sikongva tört ki belőle a fájdalom, mert hideg volt, élettelen. Az öregvezér lelke magányosan, észrevétlenül őseihez tért.

Lenn a völgyben pedig már szerszámozták a vitézek nyihogó paripáikat, hogy elinduljanak a Nagy Magyar Úton...

Árpád hadai kiteríthetetlen förgeteként zúdultak a munkácsi pihenő után Ung várára s ezzel a viadallal megkezdődött az a roppant fény-árnyjáték, melyet mindközönképpen magyar történelemnek neveznek. Mihamar uralmuk alá hajtották a Felső Tiszavidékét és Árpád a derékhaddal gyors ütemben nyomult előre, Zalán bolgár fejedelemmel kötött egysége alapján, egészen a Sajóig. Ezalatt Bors vezér felszáguldott a Hernád mentén, nehogy a hegy-völgyes tájról háttámadás érje az Alföldre leözönlő magyarságot. A Sajónál Tas és Szabolcs, valamint Huba, meg Töhötöm vezérek két seregrésszel elváltak a fejedelem hadától, hogy a Tiszán átkelve megütközzenek a Bihar környékét birtokló Mén Maróttal, Simon bolgár cár helytartójával. Tas Szabolccsal karöltve kevés küzdelem árán meghódította a Szamos és a Sebes Kőrös között elterülő országdarabot és visszafordult, hogy csatlakozzék a mind előbbre nyomuló Árpádhoz. Töhötöm ellenben továbbhatolt és erőt véve Gyeló vlach főnökön, megvetette lábát Erdély földjén.

A fejedelem, miután a hadak elérték a Zagyvát, megállította az előrenyomulást és az Alföld elfoglalása helyett minden törekvését az omladozó Morva-birodalom leigázására irányította. Zoárd, Huba meg Kadosa egyesülve a Kassa tájékáról lelovagoló Borssal, előbb az Ipoly—Garam között szereztek meg magyar törzsek számára, majd megütköztek a felvidéki szlávságon parancsnokló Zoborral és a törzsfőt Nyitra várába szorítva, háromnapig ostrom után megadásra kényszerítették.

A Duna-Tiszaközi bolgár fejedelem, Zalán, egyre aggodalmasabban kezdte szemlélni a magyarok térhódítását. A saját erejére támaszkodva nem mert tengelyt akasztani a kellemetlenné váló szomszédjaival, tehát segítség után nézett. Sikerült is megnyernie a görögöket és mikor már hatalmas haderő állott készenlétben Titelnél, felmondta az Árpáddal kötött barátság-szerződést. Fennhéjázóan megüzente a fejedelemnek, hogyha jót akar, akkor minél előbb hagyja el Magyarországot területét. A hadüzenetre méltó választ kapott. A magyar sereg haladéktalanul átkelt a Zagyván és harcrakészen felvonult a Tisza mentén, az alpári sík mellett Tetétlenhalomig és állást foglalt szemközt Zalán táborával. Közeledtükre az egyesült bolgár-görög sereg csatarendbe szedelőzködött, azonban a leszálló éjszaka megakadályozta a küzdelem kifejlődését.

A két sereg közötti füzest megszállták az őrszemek

és az ellenfelek közelsége nem hagyta pihenőre térni az egyik felet sem. Zalán őrcsónakjai egész éjszaka fel-alá eveztek a Tiszán, a magyar vitézek pedig viadalra nyergelt paripáik mellett virrasztották át az éji sötétséget. A pirkadás első jelére azonnal harcra mozgolódtak a magyarok, Árpád közvetlen vezérlete alatt.

Szabolcs Zalán arcvonalát megkerülve cselámadással a jobbszárnyra csap és miután a vágató lovasok nyilaikkal elárastották a bolgárokat; a rájuk rontó ellenfél elől — ősi taktika szerint zürzavaros futást színelve — sebesen visszavonulnak. A nehéz páncélú görög lovasság tömör hadirendben robogó tömege az üldözés hevében szerteomlik és a győzelem reménye magával ragadja a közép-hadat is, úgyhogy a bolgárok seregháta meg balszárnya védtelen marad. Erre a pillanatra vár Tas vezér a magyar derék haddal. Mikor már teljes a kavarodás, villámgyorsan a támasztalan balszárnyra ront és a bolgár táborra csóvát vetve a Szabolcs után iramodókat hátra támadja. Rettenetes kézitusa kerekedik, dolgozik a kard, kopja, csákány és bár a kijátszott, két tűz közé szorult bolgárság elkeseredetten védekezik, lépésről-lépésre közelebb nyomják őket a Tiszához. Kitérés kísérletük összeomlik és a görög páncélos lovasság javarésze elpusztul az öldöklő küzdelemben, maradékuk pedig fejvesztetten zúdul a Tiszának, hogy átúsztasson a túlsó partra, példát mutatva a többi menekülőnek. Azonban visszavonulásuk kapkodó futássá fajul, a rémült, ordító csapatok egymást gátolva hömpölyögnek a ragadó sodrú folyóba s aki megmenekedett a magyarok fegyvereitől, azt éragadják a fojtogató hullámok. Zalán alig néhányadmagával szabadul csupán a pusztulásból és meg sem áll Bolgár-Fehérvárig, a mai Belgrádig. Árpád győzelme tökéletes. Mostmár mi sem állja útját a további honfoglalásnak. A Duna—Tisza—Maros közén basáskodó másikkal bolgár fejedelem, Zalánhoz hasonló sorsra jut a Temes partján és a győztes vezérek, Kadosa meg Zoárd, átkelve a Dunán, becsapnak Rácországba és ezzel megkezdik a külföldi kalandozást.

Árpád az alpári csata után végleg le akart számolni Zalánnal és ezért Lehel, Bulcsu és Botond vezetésével jókora sereget küldött a Zalánnak menedéket nyújtó Belgrádra. Bár Simon bolgár cár erőteljesen támogatta Zalánt, a Belgrád közelében megvívott ütközetben a magyarok diadalmaskodtak, mire a várba szorult fejedelem kegyelmet esdett Árpádtól.

Mégcsak a Dunántúl volt idegen kézen. Meghódításával Árpád népe egészen megszerezte Attila örökét és a magyar kard dicsősége töretlen fényvel ívelt át több mint három évszázadon, hogy aztán a Mohi-pusztán megfakuljon a kiömlő vérben.

—18—

AKIKET IJESZTGET

A HALÁL

Irla: Szentiványi Jenő

A cirkuszban ember-ember mellett szorong és bár százan meg százan vannak, sehonnan sem áramlik közülük beszédmoraj, suttogás. Szinte halotti a csend, minden tekintet a magasba mered, hol a cirkusz kupolája alatt két fényszóró vakító csóvjától körülölelten egy ember ling-leng a vékony dróton. Hajmeresztő mutatványokat vág ki egymásután, valósággal úszik a levegőben és mozgása közben a trikóját borító színes splitterek meg-megsziporkáznak a reflektorok fényzónében. Bravuros lendület, az utolsó, már siklik is alá a kötél, a zenekar tust húz, az aggodás lidércnyomása alól felszabadult nézőtömeg harsogva tapsolja vörösre tenyerét. Gyönyörű volt! És a köteláncos friss mosollyal, hajlongva köszöni a feléje áradó tetszésnyilvánítást.

Rövid szünet, bohócok kergetőznek s mire mókájukat befejezik, rácsketrec emelkedik a porondon s a közönség ismét hallgatásba süllyed. Tucatnyi oroszán morog, kaffog ott lenni, a szűk helyen, néha nagyot harsan hangjuk, a figyelő remeg: „Jaj, most ugrik rá!” — de az állatszeldítő nyugodt, a kezével, halk szóval vezényel s csak ritkán durran kezében figyelemzetben a rövid korbács. Az oroszánok pedig rúgják a labdát, karikán ugranak át, gúlát formálnak s végül a legmegtermettebb birokra száll... Idegfeszítő pillanat... a rettentő jószág állkapcsa között szorongatja gazdája fejét... óh, nincs baj! — már szól a zenekar. Aztán szélvészfény viharzó lovasok váltják fel az állatparádét. Vadnyugati öltözet mindahányán, kirojtozott nadrág, pisztolyöv, nagyszélű kalap — cowboyok... Vadló betörés, tótágas szédítő vágta közben a nyeregben — lasszóvetés, álmélkodásra készítő sok-sok mutatvány. A torna végén a paripákról szakad a tajték, ám lovasaik — akár a két előttük szereplő — mintha acélből lennének, könnyedén ugranak a porondra és a felcsattanó tapsra arcukon kivirul a szabványos köszönő mosoly.

Szünet következik ismét, zszibong, zajong a tömeg. Elhagyom helyemet, kíváncsi vagyok, mit talál az ember ott a vörös posztófűgöny mögött, ahonnan újabb-újabb attrakciók sereglenek elő. Tekintetem kis csoporton akad meg az öltözők előtti folyosótérségen. A légtornász, az állatszeldítő és a cowboyok vezére. Szolgák, istállófiúk sűrögnek-forognak körülöttük — ők csak állnak, már nem deríti mosolygás arcukat és csendesen fűzik a szót.

Melléjük lépek, bemutatkozás, aztán faggatni kezdem őket, mint folyik az az életük, amiből a közönség semmit sem lát, a porondonkívüli élet.

egy felhőkarcoló vázán, ég és föld között lebegve dolgozó kódó hatalmasság rendelkezésétől függ az életünk!...

A trapézművész fáradtan legyint: — Munka! Reggeltől estig gyakorlás folytonosan, hogy hiba ne eshessék, mert akár a legkisebb tévedés és máris végünk! Kemény kenyér ez, kérem! Bennünket lép-ten követ a halál.

Az oroszánidomító erősen bizonygatja társa igazát, megmutatva a karját, mellé szántó számtalan sebhelyet, mint döntő tanúbizonyságát életkockázató foglalkozásának.

A cowboy, akiről közben kiderül, hogy a cirkuszban azt műveli, amit azelőtt kedvelésből meg hivatásból cselekedett, míg az autó ki nem szorította az amerikai pusztákról a lovat, mit se szól, nem mond sem igent, sem nemet. Csak ekkor elegyedek a beszélgetésbe mikor véleményét kérdezem.

— Mesterség! — vonja meg a vállát. — Veszedelmes mesterség, az igaz! Dehát odakünn is vannak ugyanilyen veszélyes mesterségek — int el a város felé, ahol mi, hétköznapi lények élünk, — csak hogy azoknál kevés tudomást vesznek az emberek. Vagy nem látják meg, vagy ha látják is, nem veszik észre a dolog veszedelmességét. Mert mivel kockáztatunk mi többet, mint például egy felhőkarcoló vázán, ég és föld között lebegve dolgozó kódó hatalmasság rendelkezésétől függ az életünk!...

Ha nem is ismertem volna el pillanatnyi gondolkodás után a lovasművész igazát, másnap biztosan meggyőző a véletlen. Reggel, amint az időjárás kímélve kinéztem az ablakon, látom, hogy a szemközti négyemeletes ház tenyérnyi széles tetőgerincén egy alak mozog. Meghűlt bennem a vér. Szinte istenkísértésnek tetszett, hogy ember odamerészkedjék a közel húszméteres mélység fölé, a tető élére, ahonnan lehelletnyi megtántorodás az utca aszfaltjára dönthette. Egy kéményseprő volt. Megbabonázottam bámultam. Fürgén lépegetett a kéményig s mikor végzett munkájával, visszafelé indult. Eddig egyszerű az eset, hisz ahogy odajutott, vissza is térhetett volna a biztos tetőszélre. Azonban félútra sem ért, midőn vele szemközt egy másik ember tűnt fel a tetőgerincen. Zsákdarabban volt lába bebugyolálva, felkezeben szerszámok ládát, a másikban pedig cigarettát lógatott. Kitérőhely nem volt, elhúlve vártam, mi történik most. A két „légtornász” a tető közepét tájtalálkozott. Megálltak, kicsinyt be-másikat támogatva megkerülték egymást a téglaszéles „útton”

Ablaktisztítás az amerikai felhőkarcolón

szélgettek aztán kezet fogtak és összekapaszkodva, egyikük a másikat támogatva megkerülték egymást a téglaszéles „útton”

Tótágas a száguldó lo-nyeregben

Perctördékig egészen az utca szakadéka fölé hajoltak, majd vigyázva átállózták lábukat a szabad tér fölé és azzal tovább indultak. A kéményseprő eltűnt előlem, a cserepező azonban egész nap ott dolgozott átellenben a megbontott tetőrészen. Ugy sétálgatott a háztető csúszós, meredek lejtőjén, mintha a legbiztonságosabb talajon mozogna és olyan kifacsart testhelyzetben végezte néha feladatát, hogy belémfagyott a lélegzet.

Azóta, ha kéményseprővel találkozom, nem fogom meg a kabátom gombját és nem mondogatom, amit azelőtt — babona ide, babona oda — ugyancsak mondogattam: „kéményseprőt látok, szerencsét találok”, hanem gondolatban ráköszöntök a bányászüdvözléssel: Jószerencsét! A tetőfedőt is így köszöntöm, de hát őt nem lehet felismerni a járókelők között. A földön nem különbözik más emberfétől.

A cirkuszban eltöltött estém és a másnap reggeli jelenet óta valóságos szenvedélyemmé vált a veszélyes mesterségek kutatása. Annyit sikerült összehordanom, hogy a majdnem hihetetlen. Kezdjük talán az ablaktisztító mindennapi foglalkozásán. Egy ablakot ötven fillérért tisztít meg és állandó munka esetén ebből az árból is enged.

Ablakonként pár garasért kiáll a keskeny párkányokra, a szédítő úr fölé, ragyogóra fényesíti az üveget és sokszor még a biztosító övet sem kapcsolja be azzal a megokolással, hogy az csak a nem „szakemberekre” kötelező.

Aztán itt vannak az állványozók. Gyakori kép városi utcán, hogy valamelyik tatarozásra szoruló ház elé egyszerre odafordul egy teherautó, hosszú létrákkal magasra púpozva. Ledobálják a rakományt és nem telik bele tán fél óra, s egy három-négymeletes létra biztosan az égnek mered s tetején hangyaként kapaszkodva tevékenykedik néhány állványozó, féllábbal a levegőben, az állvány összeállításán.

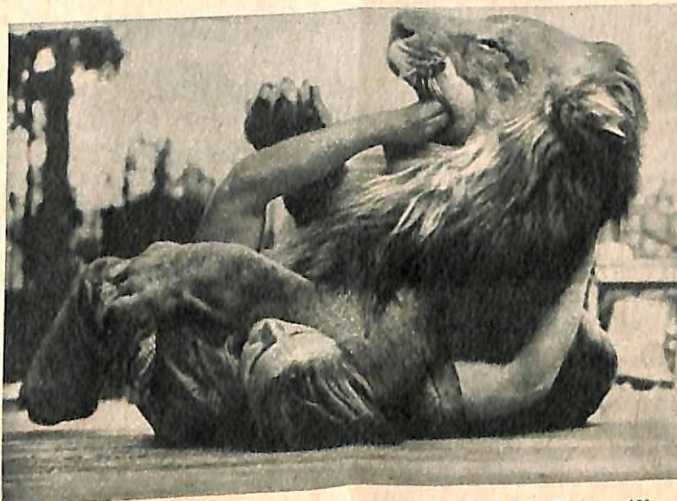
És hányat lehet még felsorolni, gyakorit, ritkábbat! Antennaszereplők, tűzoltók, hídépítők. Sohasem felejttem el azt a képet, amit jórégiben láttam, mikor a szolnoki felrobbantott Tisza-hidat építették újjá. Irdatlan magasan az örvénylő folyó fölött egy keskeny vasgerendán ballagott előre két szerelő, válloncipelve egy súlyos sínárbót.

Céljukhoz érve, lerakták a terhet és végigdőlve a szalma-gányosan a folyó fölé meredő vastraverzen, déli pihenőre nyúltak, mert megkondult a harang. Azt pedig vajjon ki vélné, hogy a szelíd aranyozó mesterség is a magasba visz? De hát a templomtornyok gombjai, keresztjei is felfrissítésre szorulnak hébe-hóba!

Akadnak aztán furcsaságok is ezen a munkafronton. Gyakran előfordul, hogy országút fölé hajló sziklákat egyhelyütt megrepesztette az erős fagy és mivel a töredező kődarabok veszélyeztették a járókelők épségét, a meg-

A meglazult kődarabokat embernek kell eltávolítani

A legmegtermettebb oroszlán mesterével birokra száll

rongálódott kőzetet le kellett vésni a hegyoldalról, hogy mi módon hajtják végre, arról ékesszólóan beszél a fénykép. Néha egy-egy toronyóra megkívánja a tatarozást és az Eiffel torony is új festékréteget esedezik néha. Valljuk be, ez sem éppen biztonságos munka!

A végtelenségig lehetne még sorolni a veszélyes mesterségeket. Ennyi is elég ízelítőül arra, hogy meggyőződjünk, miszerint a munka katonái ugyancsak gyakran vannak a „tűzvonal”-ban és hogy a cirkuszban lovagló cowboy cseppet sem állított valótlant, amikor a mindennapi munkák életveszélyességét bizonygatta.

Végezetül nézzünk egy kis egy-kettőt a nagy adathalmazból kikopottat :

Cserepező dolgozik Magyarországon	1799
Kéményseprő	2323
Hídépítő	77
Állványozó, állványkészítő, zsindelező, magasépítő, ablaktisztító	17,403

és hogy a porond világa se maradjon ki, szerte a földtekén 500 magyar akrobata és állatszédítő veti kockára életét a napi kenyérért. Ha összeadjuk ezeket a számokat, egészen szép összeg kerekedik azokból, akik itt közöttünk élnek, járnak, akiket nem tapsol meg senki, pedig „lépten követi őket a halál...”

A londoni Westminster órája, a harangjátékaról híres „Big Ben” javítása

TAKARÉKOSSÁG AZ EGÉSZ VONALON

(A Magyar Cserkész takarékosági pályázatának feldolgozása)

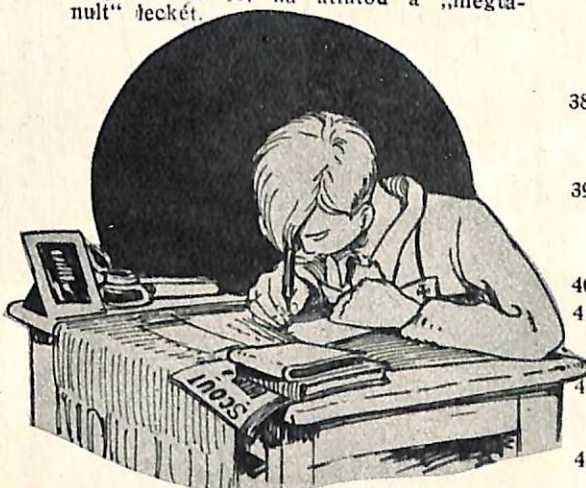
(III. Tanulás)

„Time is money“. — Kell, hogy ne az idő parancsoljon neked, hanem te az időnek“.

Néhány tanács arra vonatkozólag, hogyan tanulhatunk a legtakarékosabban, vagyis helyes beosztással, a lehető legrövidebb idő alatt a legkisebb fáradsággal, úgyhogy a tanult anyagot a lehető leghosszabb ideig az emlékezetünkben tarthassuk.

1. Készíts napirendet.
2. „A szoros időbeosztást a kötelesség és a felelősség is előírja“ (Foerster).
3. A lézengő vegetálás s a tervnélküli időlopás rákfenéje a tanulásnak.
4. A napirended a tanulás mellett foglalja magában az iskolai időt, étkezést, szórakozást és a pihenést is.
5. Szervezetednek szükséges napi egy óras sétát se felejtésd ki.
6. Ebéd után félórát piheni, vagy ezalatt nivalóidat végezd el.
7. A napirend délutáni részének helyes vázlata: ebéd + irnivalók + legnehezebb tantárgy + könnyebbek + uzsonna + séta + tanulás befejezése + vacsora + lefekvés.
8. 45–50-es tanulás után tarts 7–10' szünetet.
9. A rövid pihenőmegszakítások és a délutáni séta tiszta friss levegőn, figyelmet, munkabírásodat fokozzák.
10. A szórakozást, olvasást, játékot, pihenőmegszakításokat, esetleg a délutáni órádat (zene, nyelv, őrsi...) a fenn vázolt programba úgyesen beszúrhatod. (De a nyelvórára menést vagy az őrsi órán a szabadban játszást délutáni sétának számíttod be).
11. A 10–15-es pihenőmegszakítások alatt foglalkozz olyannal, ami felüdít (pl. zene, kézügyességi munka, lombfürés, festés stb.).
12. Hosszabb szüneteknél (karácsonyi, húsvéti) naponként legalább negyedórai, félórás tanulás állíts be napirendbe.
13. Lelkiismereti kérdést csinálj a napirend fontos betartásából, mert csak így szabaddulhatsz meg a „véletlen gyámságától“.
14. A hosszabb időre feladott házi magyar dolgozatodat ne az utolsó nap éjszakáján készítsd, hanem beosztással naponként, hogy a beosztás előtti napon csak le kelljen másolnod.
15. Ha vasárnap kirándulsz, leckédet feltétlen szombaton tanul meg.
16. Szeretettel és érdeklődéssel tanulj.
17. „Amit szívesen megteszünk, az nem esik nehezünkre“ (kínai aforizma).
18. Szeresd a tanulást, mert ez végig kísért egész életeden. „Ha öreg korodik tanultál is, még mindig van tanulni való“ (kínai mondás).

19. Iskoládba pontosan érkezz, s előadások után egyenesen térj haza.
20. Egyél tízórait az iskolában, mert a korgó gyomor eltompítja a figyelmet és az agyat.
21. Ha az órák alatt figyelsz, délutáni tanulódat megkönnyíted.
22. Tízpercekben jó, ha átfutod a „megtanult“ leckét.

23. „Tanár úr, kérem, tudtam, de „elfelejtetem“ jelszó felületes tanulásra vall.“
24. A különböző tantárgyak elsajátítása más-más modort, más taktikát kíván.
25. Az írásbeli feladatokat, preparátumokat, melyeket majd meg kell tanulnod, gondolkozva, odafigyelve írd le, így félig meg tanulhatod.
26. Számtanpéldák kidolgozásánál légy óvatos, megfontolt és pontos, így nem leszel kitépt lapok s elfecsérelt félórak áldozata.
27. Számtant, fizikát elsősorban meg kell érteni. Ha megértetted, már szinte meg is tanulad.
28. A feladott leckét lehetőleg a maga egészében, feldarabolás nélkül többszöri át-olvasással tanul.
29. 3–4-szeri elolvasás után tarts magadban próbafelmondást, így megtudod, hol vannak még zökkenők.

30. Ha tanulsz, minden figyelmedet az elsajátítandó anyagra koncentrál.
31. A figyelmedet elvonó tárgyakat, körülményeket távolítsd el, küszöböld ki (pl. elteszed az asztalról a tanulásokat zavaró tárgyakat, stb.).
32. Próbáld ki, hogy egyéniségednek melyik tanulási mód felel meg a legjobban (csupán olvasás vagy hangos kimondás, esetleg sétálás, látási, hallási vagy motorikus típus).
33. Ne „magolj“, hanem észszerűen tanulj.
34. Az „idegen nyelvű“ „memoriterek“ értelmét is tudd, így könnyebben fejedben marad.
35. Tanulásnál a közepes, sebes olvasás hamarabb vezet eredményre, mint a lassú.
36. Idegen szavaknál a feladott szócsoporthoz többször ismételd át, majd a különösen nehezeket húzzuk alá s ezeket külön vessük emlékezetünkbe, majd térjünk az egészen újból átismétlésére (Neumann).
37. Számoknál, felsorolásoknál, neveknél éljünk gondolatársítással, vagy mnenatechnikai műfogással (pl. 15–26–18–48-as telefon szám = mohácsi vész + a szabadságharc évszáma; Kliometerthal Euer Urpokol = a kezdőbetűkkel a mászák neveit megkönnyítő mn. csoportosítás).
38. Az értelmes és nem gépies tanulás titka, hogy a tárgyról minél többet gondolkodjunk, logikus összefüggéseket, képzetkapcsolatokat keressünk.
39. Idegen szókincsedet rendszeresen frissítsd a kipreparált szavak állandó ismételtetésével, így nem kell minden szót egy szótárban 15–20-szor kiírnod.
40. Az egyéb ismétléseket helyesen oszd be.
41. A helyes- és szépírás művészetére szükség van, nemcsak az iskolában, hanem az életben is.
42. Minden leckét jól tanulj meg (még ha mult órán feleltél is!), mert az új anyag mindig a régin épül fel.
43. Estefelé a tanulás talán nehezebben megy, mint a kora reggel, de viszont az elsajátított anyag, hosszabb ideig, jobban megmarad az emlékezetedben.
44. Diákembernek minimum 8 óra alvás kell.
45. Lehetőleg 9 óra körül fekjüdj le, 10 óránál tovább semmiesetre sem maradj fenn.
46. Reggel idejében kelj, hogy reggeli tornára, mosdásra, öltözködésre, reggelizésre s a napi leckék rövid átismétlésére időd legyen.
47. Gondold meg, hogy fiatal korban könnyebben megy a tanulás, mint később.
48. Tanulj minél többet az iskolában, a kötelezőn felül is (zenét, nyelveket stb.).
49. Tanulj eredményesen, így tandíjkedvezményt, tandíjmentességet, ösztöndíjat kaphatsz.
50. Akkor tanulsz a II. és IX. törvény értelmében és szellemében, ha munkádat ügyesen beosztással, mindig lelkiismeretességgel egész tehetségeddel s egész jóakarattal végzed.

MI ÉRDEKEL?

JAMBOREY KÉRDÉSEK

Visszaléphet-e utólag az, akinek jelentkezését már elfogadták a hollandiai jamboreera?

Igen, visszaléphet bárki. A már befizetett részvételi díjat is visszafizetik az időközben felmerült költségek egy személyre eső részének a levonásával.

Kell-e vizsgát tennie annak, aki tolmácsnak jelentkezett a hollandiai jamboreera?

Nem kell tolmácsvizsgát tennie senkinek. A magyar parancsnokság nem szervez külön tolmácsraít. Saját rajának keretén belül ki-ki a maga és társai számára használhatja fel értékes nyelvtudását.

FENSÉGJELEK

Repülőgépek nemzetközi jelzései. A katonai repülőgépek nemzetközi jelzései sorozatból az európai államok katonai repülőgépeinek jelzései kis falitábla (ára 28 fillér) és zsebtáblázat (ára 40 fillér) alakjában most hozta forgalomba Jós Ferenc légügyi főellenőr. A csinos nyomású táblázatok megrendelhetők a szerkesztőnél. Cím: Jós Ferenc, Budapest, I., Márvány-utca 3/B.

CSERKÉSZREPÜLŐ

Hova fordulhatok cserkészrepülő ügyekben? — Cserkészrepülő ügyekben minden fvilágosításért forduljunk a Cserkészrepülőkhöz, Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6. Cserkészház.

MORSEJELEK

A ritkán használt morzejelek közé tartozik az aláhuzás jele Az aláhuzandó szó előtt és utána is le kell adnunk. Másik ilyen ritkán használt morzejel a törtvonás jele. Ez Harmadik ritkán használt jel pedig a zárójel morzejele

SZINDARABOK

Hol található meg a cserkészszindarabok jegyzékét? A Magyar Cserkész november 15-i számahoz mellékeltek a Cserkészbolt karácsonyi könyvárjegyzékét. Ebben az árjegyzékben megtalálod mindazoknak a cserkészszindaraboknak jegyzékét, amelyek még ma is kaphatók. Araitak szintén feltünteteti az árjegyzék. Előadásuk joga általában 10 példány megvásárlásához van kötve.

vemből kívánom, bár ugyanígy járt volna az ön hajója is! A legtöbb, amit most mondhatok, a következő: ha ön partra tud tenni ott, ahová igyekszem, módomban van önre búsán megjutalmazni fáradságáért.

— Franciaországban? — kérdezte a kapitány. — Nem, uram, ezt nem tehetem. De ahonnan jött — arról beszélhetünk.

Ekkor, szerencsétlenségemre, a kapitány meglátott engem a kuckóban lapulni és kizavart a konyhába, hogy vacsorát hozzak a vendégnek. Nem vesztegettem az időt gondolhatják; mire visszajöttem a kerekházba, az az úr éppen pénzes övet csatolt le a mellénye alól és közben egy vagy két guineát kiszórt az asztalra. A kapitány nézte a guineákat, aztán az övet, aztán az úr arcát és nekem az jutott eszembe, hogy mindez izgalomba hozza.

— Felezzünk és az ön embere vagyok! — kiáltotta.

A másik visszacsúszította a guineákat az övbe és azt újra derekára csatolta, a mellénye alá. — Mondtam önnek,

uram — szolt, — hogy egy fillér se az enyém belőle. Minden a vezéremé — és tisztelegve emelte kezét kalapjához. — Ha kénytelenségből odaadok egy részt, hogy a többi épen célhoz érjen, csak együgyű küldönc voltam, de ha a bőrdíj túldrágán akarnám mérni, hűtlen kutya lennék. Harminc guinea a jutalom, ha partra tesz, hatvan, ha a Linnhe Loch-hoz visz. Ha tetszik, fogadja el; ha nem, tegye akár a legrosszabbat.

— Ejha! — szolt Hoseason. — És ha átadom a katonáknak?

— Bolond egy egyességre szánná rá magát — felelte a másik. — Az én vezérem, hadd mondjam még önnek, számkivetésben van, mint minden becsületes ember széles Skóciában. Birtoka annak az embernek kezében van, akit György királynak neveznek: az ő tisztjei szedik be a jövődelmet vagy legalább igyekeznek beszélni. De Skócia becsülete nevében a szegény jobbágyemberek gondolnak száműzött vezérükre; nos, ez a pénz annak a hozadéknak egy része, amelyet György király igényel. Mármost, uram, ön megérti a dolgokat: ha erre a pénzre a kormányzat ráteheti a kezét, mit gondol, mennyi jut belőle önnek?

— Elég kevés, az bizonyos — mondotta Hoseason,

aztán szárazon hozzátette: — már mint, ha megtudják De én azt hiszem, ha nem csalódom, tudnék én erről hallgatni is.

— Az ám, de efelől meg én bolondítanám el őket! — kiáltott az idegen. — Ha velem hamisan játszanak, akkor én fortélyos leszek. Ha pedig kezét emelnek rám, majd megtudják, hogy miből lesz a rézgálic.

— Jó — válaszolt a kapitány, — ami muszáj, az muszáj. Hatvan guinea és rendben van. Itt a kezem rá.

— És itt az enyém! — mondta a másik.

Erre a kapitány kiment (úgy tűnt, hogy sietve) és magamra hagyott az idegennel a kerekházban.

Abban az időben (alig valamivel ezerhétszáznegyvenöt után) sok száműzött úriember jött vissza, élete kockázatásával, barátai látogatására vagy egy kevés pénzmag összegyűjtésére. A Felvidék törzseinek számkivetésben élő főnökei közt rendes szóbeszéd tárgya volt, hogy jobbágyaik miként oszszák fel egymásközt a főnökeiknek fizetendő

összeget. Megbeszélések, hogy a törzs megbízottai hogyan kerüljék el a katonaságot, mikor a pénzt gyűjtik és hogyan játsszák ki a mi nagyszerű haditengerészetünket, mikor az összeget átszállítják. Minderről én már természetesen hallottam egyet-mást, most íme itt van a szemem előtt egy ember, akit száműztek minden földünkről, sőt mi több, nemcsak lázadó és adócsempész, hanem Lajos francia királyt is szolgáltatta. És mint ha mindez nem lenne elég, a dereka köré öv van kötve, telve arany

— Harminc guinea jutalom, ha partra tesz

guineákkal. Akárhogy vélekedtem is, nem tagadhattam, hogy élénk érdeklődéssel szemléltem őt.

— Ön jakobita? — kérdeztem, mikor a húst elébe tettem.

— Ugy van — szolt és enni kezdett. — És maga a hosszú arcával bizonyára whig*.

— Annyira, amennyire — mondottam, hogy el ne kedvetlenítsem; mert a valóságban olyan whig voltam, amilyenné csak Campbell úr formálni tudott.

(Folytatjuk)

* Whig (olv. hulg) vagy whigamore volt azok gúnyneve, akik hűek voltak Hannoveri György királyhoz.

az angol bankot megrohanták és II. (Hannoveri) György király már utasítást adott menekülésének előkészítésére. Ez volt a máig emlékezetes 1745 december 5-i „Fekete péntek”.

A döntő pillanatban maguk a skót vezetők mentették meg Old Englandot. Két okból megtagadták a továbbnyomulást és maguk tették ezzel népszerűtlenné Károly Eduárdot. Az egyik volt az ígért francia haderő elmaradása. (15.000 francia katonáról volt szó; lásd Rákóczi-felkelést), a másik az, hogy angliai felkelésre számítottak, azonban meg kellett győződniük arról, hogy a Stuartok visszatérésének Angliában számbavehető híve nincs. A visszavonuló skót hadsereg az utánaeredt angol hadakat Clifton és Falkirk mellett megverte, majd a sereg nagyrésze haza-

tért. A meggyöngült hadat végül II. György király fia, Cumberland hercege, 1746 április 27-én 5000 hesseni segítségével Inverness közelében, Culloden falu mellett szétszórta. A skótok széles palossal harcoltak: ezzel szemben a puska- és ágyútűz aratott győzelmet. A trónkövetelő Károly Eduárd Franciaországba menekült, leghívebb embereivel együtt. A felkelőket kegyetlenül megbüntették.

A cumberlandi herceg éveken át vezetett a hűtlen hegyi törzsek ellen (ősi kelta nemzetségek = clan). Ez az üldözés olyan kegyetlenül és véresen folyt, hogy a herceget „a hóhér” néven emlegették, a törzsek ereje végül teljesen megtört. A sok kivégzés, akasztás, száműzés ellenére is a skót hegylakók éveig tartottak összeköttetést a

francia emigrációval és segítettek azt pénzzel. Ez az a külön adó, vagy „második adó”, melyről regényünk beszél. II. Jakab király leszármazottainak, tehát a Stuartoknak híveit nevezik jakobitáknak, velük szemben a hannoveri házból származó II. György uralkodó király hívei a whig-ek. Az angol gyűlötség kabátja pirosszínű volt.

Nevezetes dolog még, hogy Károly Eduárd herceg féltévével tovább búdosott: fejére 30.000 fontot tűztek ki, de nem akadt árulója. A felföldiek vitézsége és a herceg érdekében kifejtett „regényes hűsége” az egész világ rokonszenvét megnyerte számukra. Ebben a szellemben gyökerezik Stevenson regénye. Balfour Dávid naplója 1751-ből való: ekkor a felkelés utóregzései még teljesen uralkodtak a Skót Felvidéken.

(3) Nem elfelejteni, három nap múlva, délután hat órakor. Térképek az úszósapkába, hogy vizes nem lenni! Senkinek nem szólni semmit, hanem hallgatni! Na most hazamehettek!

A fiúk szótlanul, gyorsan a vízbe lábaltak, és úszva igyekeztek a túlsó part felé.

Juhász Pista bácsi, az öreg halászmester a kunyhója előtt ült, a késői napsütésben szárítgatta hálóját. Éppen az utolsót vizsgálta, hogy nem lyukadt-e ki? Az egyik térdéről a másikra húzta át a kifeszítgetett hálót és közben meg-megállt a munkájában, hogy egy pillantást vessen a környékre.

Attól a helytől, hol a fiúkat Bubenik elfogta, vagy két-három köhajtásnyira üldögélt, ott ahol a folyó a szomszédország felé enyhe kanyarulattal átlejtett. A kunyhója tájékaról ellátott a folyó tükre felett, egészen a vashídig.

Amint felpillantott, látta, hogy négy serdülő gyermekforma a túlsó partról a vízbe lábalt s azt is látta, hogy valami felnőtt emberforma utánuk néz, sőt kiált is.

Az öreg halászmester nagyon furcsálta a dolgot. Rosszalóan csóválta fejét, aztán ismét a munkája fölé hajolt és kimért, gangos mozdulatokkal feszítgette, húzogatta a hálót, egyik térdéről a másikra.

II.

Bűnös úton

A négy fiú lihegve ért partot. Ruháikhoz érve, kapkodva felöltöztek. Mielőtt haza indultak volna, Tomi fonatkodva megszólalt:

— Holnap délelőtt kilenc órakor az üres téglagyárban találkozunk. Ott majd megbeszélünk mindent. És egy szót se, senkinek!

Azzal sarkon fordult és sietve elindult. Jancsi utánanézett, aztán nagyot sóhajtott, reménytelenül csapott egyet a levegőbe, majd ő is elindult, faképnél hagyva Bődön Gyurkát Imrével együtt.

Tomí a szőlőhegy felé tartott. Az édesapja a polgármester vincellére volt. Ezért Tomí úgy gondolkodott, hogy apjának el fog mondani mindent és ő majd a polgármesterrel rendbehozhatná a dolgot. De ezt a becsületes tervet csakhamar elázta egy csomó más rossz gondolat.

Jancsi, az eddigi bandavezér ingadozik. Nincs benne elég merészség ahhoz, hogy a kínálkozó sok pénzt megragadva a Bubenik által felkínált sok pénzt megszerezze és azon négyük leghőbb vágyát, a sportcsónak megvételét valóra váltsa. És a sok pénzért Bubeniknek csak egy pár térkép kell, amit igazán könnyűszerrel megszerezhetnek. Érezte, hogy Jancsi semmit sem fog tenni Bubenik szolgálatára, csak éppen ezért fog velük tartani, hogy elmargátság miatt Bubenik hármukat Filekicsre be ne kísértesse. Ha meg Jancsi nem vállal velük közösséget, akkor nem lehet továbbra is a banda vezére és nem is kezelheti a közös kasszát sem.

— Holnaptól fogva én leszek a bandavezér és én fogom a közös kasszát kezelni — újongott magában, és felhagyott azzal az ötlettel, hogy megtanácskozza édesapjával a dolgot.

Másnap délelőtt kilenc órakor az üres téglagyárban találkoztak. Ez volt a kedvenc játszóhelyük. Az üres és üzemen kívül helyezett téglagyár körülbelül félóra járásnyira lehetett a várostól. Az oda vezető út szép tölgyerdőn át vezetett, a csekélyvízű Rákpaták kanyargós völgyében. A téglagyár ennek a völgynek a végében volt az erdőszélen. Ott pedig, hol az út az erdőt elhagyta, három-négy méter magasságban, egy nagyobacska mészkőbarlang volt. A gyártól a telepen túl pedig Határgyarmat hatalmas közlegetője terült el.

Ez a környék kiválóan megfelelt a négy fiú élénk fantáziától hajtott játékos kedvének. Itt a patakban halászhattak, az erdőben madárfészket fosztogathattak és örvendezhettek az erdő, titokzatos, nyüzsgő világának. A barlangban tanyázhattak, kinevezhették azt bevehetetlen, büszke várnak, biztos menhelynek, hová az erdősz, a csósz és a kondás gyakori üldözése elől menekülhettek.

Ezúttal azonban nem volt játékos kedvük. Látszott rajtuk, hogy valami nyomja a lelküket.

Tomí szólalt meg elsőnek:

— Mi történik akkor, ha nem teljesítjük Bubenik kívánságát? Mit gondolsz, Imre?

Imre, akárcsak Bődön Gyurka, lassú észjárású fiú volt s jóideig töprengett magában, mielőtt lassan, akadozva szóhoz fohászzkodott:

— Azt hiszem, az a gazember Bubenik fel fog minket jelenteni, úgy ahogy mondta, hogy lepaktáltunk velük. Ezért meg egész biztos kivágnak minket az iskolából, de lehet, hogy még börtönbe is kerülhetünk.

Elhallgatott és mint a gyengén felelő diák társaira tekintgetett.

Tomí kapott a csenden és Gyurkához fordulva kérdezte:

— És te Gyurka?

— Én is azt vélem, amit Imre. De még azt is gondolom, hogy bizony jó lesz az a sok pénz, amit Bubeniktől fogunk kapni a térképekért. Nem kell majd annyit spórolnunk és ezután ismét telik mozira, meg cukrászdára is... És nem is olyan nagy vicc a térképeket megszerezni. Én már az én két térképemet megvettem! — s az eddig gondosan elrejtett térképeket elővéve, a földre teregette.

Tomí bólintott: — Igen! Ilyen térképeket láttam a könyvesbolt, meg a nagytrafik kirakatában. Hát nem is olyan nagy dolog, hogy ezeket Bubeniknek odaadjuk! Amit az előbb Imre és Gyurka mondott, az mind igaz. Tehát kénytelenek vagyunk a térképeket Bubeniknek holnapután átvinni. De akkor megmondjuk neki, hogy slusz, tovább nem hordunk át térképet, mert félünk attól, hogy elcsipnek bennünket!...

— Azt hiszem, hogy ezt el fogja hinni és nem bánt minket többet.

Jancsi, ki eddig hallgatott, hirtelen felcsattant:

— Szamarak vagytok! Bubenik nem fog azzal megelégedni, hogy csak egyszer vigyünk neki. Mindig több és több térképet fog követelni és ki tudja mit még! Ha ellenkezni fogunk, azzal fog fenyegetődni, hogy feljelent.

Majd hangját szelídre fogta és szinte könyörögve folytatta:

— Fiúk, én azt mondom, menjünk holnap az osztályfőnökünkhöz, Bezdegh tanár úrhoz, és mondjunk el neki mindent őszintén. Ő, ha szigorú tanár is, azért jó ember és megérti a bajbajutott diákokot. Majd meglátjátok, ő mindent rendbe hoz. Mi pedig megússzuk az egész ügyet egy intővel, vagy egy nagy fejmosással.

Jancsi elhallgatott és tekintetével Tomi tekintetét kereste. Hiszen főleg neki szólt az, amit mondott, mert érezte, hogy Tomi a pajtásokat a rossz tette fogja tüzelni, már csak azért is, hogy vele, Jancsival ellenkezzék!

Imre és Bődön-Gyurka a régi tisztelettel hallgatták a vezért és hajlandók lettek volna tanácsát nyomban megfogadni.

Tomi tekintetét azonban Jancsi hiába igyekezett elkapni. Ugyancsak ügyelt arra, hogy tekintetük ne találkozzék.

Hevesen válaszolt:

— Amit Jancsi mond, az a legrosszabb, amit tehetünk. Én nem bírom sem Bezdegh tanár úrban, sem az igazgató úrban, de egyik tanárunkban sem! Azt mondom, bizony vigyük el a térképeket Bubeniknek! Gyurka, mi a véleményed?

— Vigyük! — válaszoltak Gyurka meg Imre egyszerre.

— No, Jancsit leszavaztuk — mondta Tomi kárörömmel. És neked is velünk kell jönnöd, mert ha nem leszel velünk, akkor Bubenik Filekicsre visz bennünket! Eljössz?

— Megyek, de csak azért, hogy titeket be ne kísérjenek — mondta nagyon lehangoltan Jancsi.

Aztán elhallgattak mindannyian.

Bődön-Gyurka nem győzte sokáig a szomorú szótlan-ságot. Ő már túl volt a töprengésen. Játshatnékja támadt.

— Gyerünk a legelőre! — indítványozta merészen. Imre hosszú végtagjai azonnal mozgásba lendültek és hangtalanul a legelő felé indult. Gyurka nagy örömmel csatlakozott melléje.

Miután Jancsi és Tomi egyedül maradtak, Tomi bizonytalan hangon megszólalt:

— Meg van a közös kasszában a pénz?

— Igen!

— Azt gondoltam, hogy jobb volna, ha a kasszát ezentúl én kezelném, hiszen neked már úglátom nincs kedved vezérkedni.

Jancsi arcát lassan Tomi felé fordította. Most találkozott a tekintetük. Tomi szemében gyűlölködő, alattomos fény parázslott. Jancsi szeme előbb csodálkozó, majd nyugodt, nagyon nyugodt, szinte szomorú lett. Mindent megértett, de ugyanakkor tehetetlennek érezte magát és fölényes biztonsága is elhagyta. A lelkiismerete tegnap óta folyton rágta lelkét, hogy ő vitte pajtásait a bajba, a túlsó

partra. Minek ellenkezzen most? Talán igazuk van, hogy most Tomira hallgatnak.

Komorán mormogta: — Rendben van! A vashídnál a közös kasszát holnap délelőtt átadom! Azzal felállott és anélkül, hogy búcsúzott volna, hazafelé indult.

Tomi heves összeszóvalalkozásra készült s így meglepetten nézett az öregesen, fáradtan, lehajtott fővel bandukoló Jancsi után

Juhász Pista bácsi, az öreg halász úgy este hat óra felé hazatért a kunyhójához. Csónakját kikötötte és felkaptatott a meredek partra, hálót a vállán cipelve.

Kunyhója előtt leült az ülökének használt fatönkre és pipára gyújtva, végigjártatta a tájon szemét, tekintetét rajtafelejtette azon a környéken, honnan három nappal ezelőtt a négy serdülő fiút az innenső partra visszaűzni látta. Látta, hogy az innenső parton két fürdőtrikós legényke a víz tükréig halad előre, majd ott megáll. Az egyik a jobb karját magasra emeli és teste mellett körben lengeti. E jelzés után a két legényke úszva nekivág a túlsó partnak és ott a bokrok közt eltűnik.

Alig egy negyedóra múlva ismét két legényke jelenik

meg a parton és ők is a jelzést a felé adva, ugyan-csak úszni kezdenek a túlsó part felé. Ott megérkezve, ugyanúgy eltűnnek a bokrok közt, mint a másik kettő.

Juhász Pista bácsi pedig egyszerűen rosszul sejtve, feszülten figyelte tovább a túlsó part bokrait. Vajjon mit takarhat ez a csillt töprengett magában.

*
Bődön-Gyurka, Tomi, Imre és kényszeredetten Jancsi, Bubenik kívánságának eleget téve, beszerették a tér-

képeket s átvitték a túlsó partra. Elsőnek Tomi és Imre indult. Bubenik a két fináncsal már várta őket.

Mikor Bődön-Gyurka és Jancsi is megérkeztek, Bubenik reájuk förmedt.

— Na lássuk a térképeket, minden fiúcskától kettő kapok.

A fiúk a fürdősapkájukból előszedték a térképeket és Bubeniknek adták. A gazfickó egyenkint kitergette és alaposan megnézte valamennyit.

— Jól van fiúcskák, jól van! — dörmögte elégedetten. Ilyen térkép kell Bubenik bácsinak. Mindjárt fizetni érte.

Azzal zsebébe nyúlt és széles mozdulattal, hogy a fiúk is jól lássák, hengerré csomagolt 100 db. ezüstpengőst vett elő s felbontva a papírtekercset, a pénzt az egyik markába öntötte. Aztán hatszor három egypengőst Tomi markába számolt a csillogó pénztömegeből.

Bődön-Gyurka szeme a napban fénylő sok pénzen gyöngyözködve megakadt.

— Hej! ha az a sok pénz már mind a mienk lenne! — gondolta magában.

Mialatt Tomi a pénzt fürdősapkájába rejtette, Bubenik krakogva beszélni kezdett:

(Folytatjuk.)

— Azt hiszem az a gazember Bubenik fel fog minket jelenteni

LÉG- OLTALOM

A légitámadások elleni védekezésről

Írta: ARADY ISTVÁN

Lövedékük súlya: 6.6—20.5 kg; kezdősebessége: 900—750 m/sec.; hordtávolsága: 14—17 km.; emelkedési magassága: 8—10 km.; legkedvezőbb hatótávolságuk: 3—6 km. Elérhető legnagyobb tűzgyorsaságuk: percnként 10—20 lövés. A légvédelmi ágyúk legnagyobb részét motorizálták. Terepjárókra és vasuti kocsikra is szerelik őket, de különösen fontos célok megvédésére, állandóan beépített ágyukat is találunk. A légvédelmi ágyúk alkalmazása leginkább 2—4 löveges ütegekben történik. Lőszerük időzített gyújtású gránát, melynek fala a robbanáskor minden irányba szétrepülő apró repeszdarabokra szakad és a robbanási pont körüli légteret 25—55 méter sugarú körben veszélyezteti. A légvédelmi ágyúkkal való célzás — tekintettel a légi célt képező repülőgépek nagy sebességére, távolságára, viszonylag kicsiny voltára és fordulékonyosságára, nem egyszerű dolog! A légvédelmi tüzérnek — amint Vauthier francia szakíró mondja — kettőt kell tudnia. Azt, hogy hol van az ellenséges repülőgép a célzáskor és hol lesz, amikor a lövedék robbanni fog. Az első adatot megadja a távmérő műszer. A második adat kiszámításához meg kell állapítani a repülőgép haladási irányát, sebességét, valamint ismerni kell a légvédelmi ágyú lövedékének pályáját és sebességét, továbbá tekintetbe kell venni a mérés, irányzás, töltés, stb.-vel járó u. n. „vezényszó késedelmet” is. Mind-ezeket a korszerű haditechnika egy kitűnő találmánya, az automatikus löelemképző műszer végzi. Önműködően és pontosan meghatározza a cél helyzetére vonatkozó adatokat, a „célelemeket”. Ezeket egyidejűleg ki is értékeli. Kiszámítja a löelemeket és mint központi irányzó készülék, elektromos úton azonnal továbbítja azokat az üteg összes lövegeihez. Ez a műszer természetesen nagyon bonyolult. Gyártása igen nehéz, kezelése azonban annál egyszerűbb. A kezelők nem tesznek egyebet, mint a műszer irányzóvonalával állandóan követik a célt, az összekapcsolt távolságmérővel pedig folytonosan mérik a cél távolságát. Minden egyebet a műszer végez. Az ágyúkat kiszolgáló takarnak elcsupán egy-egy tárcsán kigyulladó lámpácskát takarnak el a kézikerekkel forgatható mutatóval és ezáltal állítják be a magassági- és oldalirányt. Ha a lámpácskákat a mutatók takarják, az irányzás helyes és a lövés leadható. A leírt ténykedéseken kívül még a lövedékek gyújtószerkezetének beállítása, időzítése szükséges. Ez újabban már hármassával, gyújtóállító géppel történik. A vázolt berendezésnek köszönhető, hogy a légvédelmi ütegek, ha már tüzelfállításban vannak, — a légi cél megjelenésétől számított 20—30 másodpercen belül tüzelésüket megnyithatják, továbbá, hogy a találati valószínűség 1%-ra emelkedett! (A világháború végén átlag minden 10.000 lövésből csak 1 találat volt!) Légvédelmi ágyúval 1000 méternél alacsonyabban repülő gépre nem lehet eredményesen lőni.

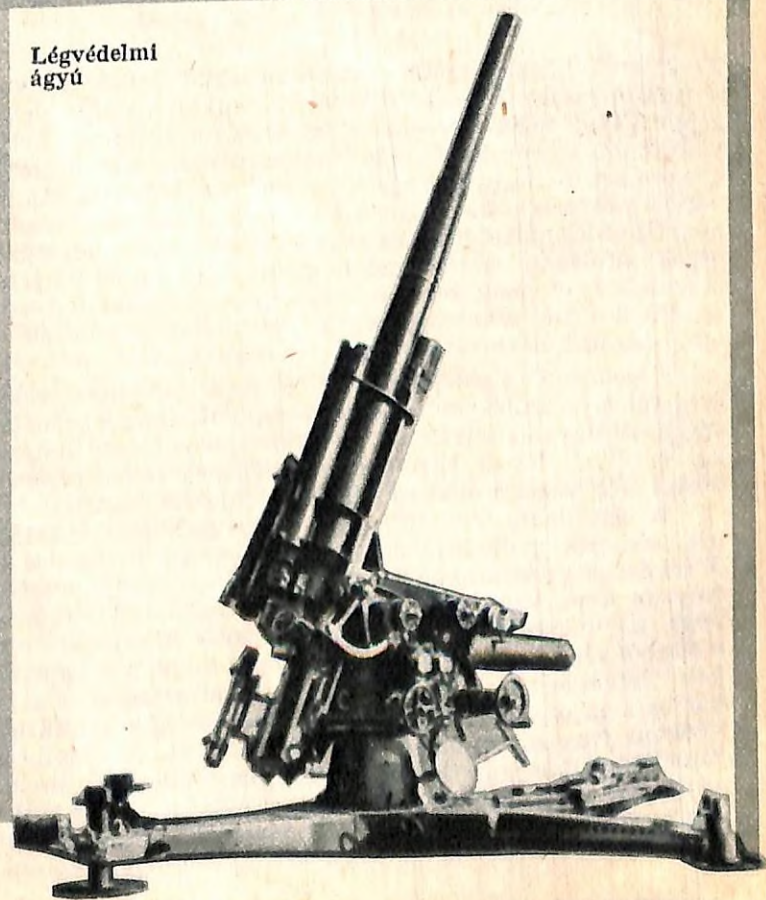
A légvédelmi gépágyúk ürmérete: 3.7—5 cm-ig terjed. Lövedékük súlya: 0.7—2 kg.; kezdősebessége: 800—1100 m/sec. Elérhető legnagyobb hordtávolságuk: 1.6—3 km. Legnagyobb tűzgyorsaságuk: percnként 60—200

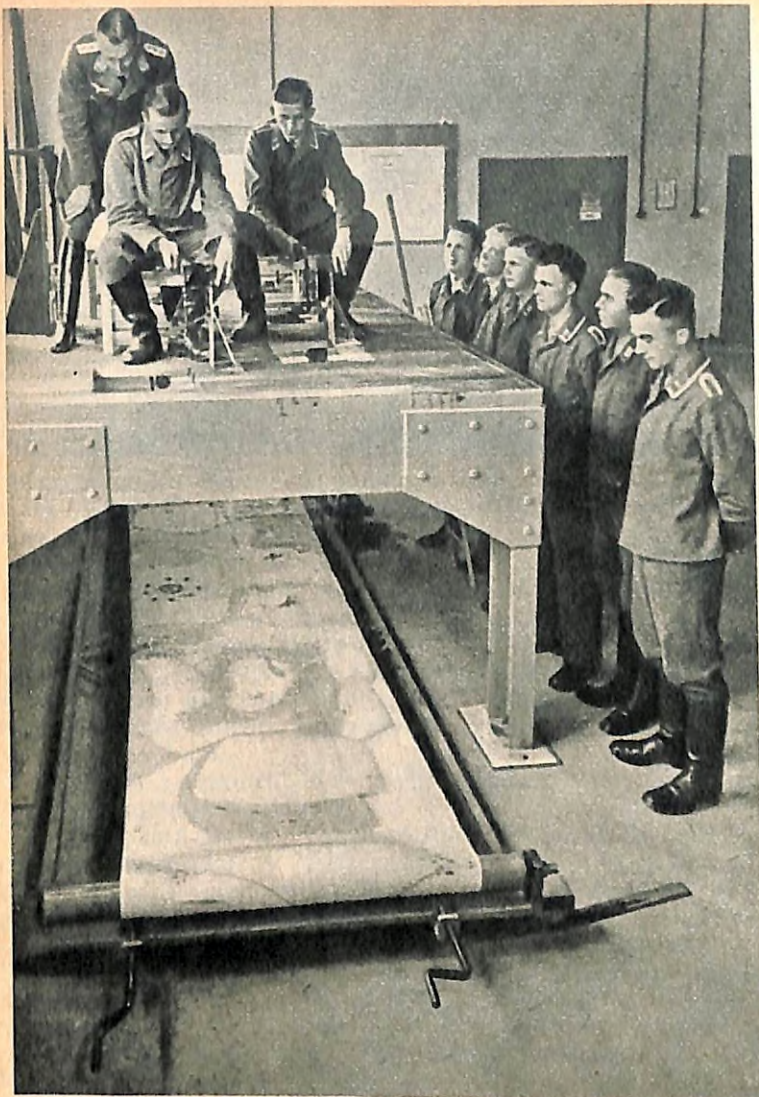
lövés. Lőszerük igen érzékeny gyújtójú robbanó gránát, amely vagy ütdésre, vagy pedig a röppályája utolsó részében önműködőleg robban. A gyújtó nem időzíthető, tekintettel a jelentékeny tűzgyorsaságra. A gépágyúkat általában egyenként, ritkán szakaszokban alkalmazzák. Gép- vagy lövontatásuak, de vannak gépkocsikon szállítható gépágyúk is. Lőszerük közé, hasonlóan a repülőgépek géppuskáihoz, nyomjelző foszforos lövedékeket is kevernek, a célzás megkönnyítése céljából. Találati valószínűségük nagyobb a légvédelmi ágyúénál. A lövedék egyébként, csak közvetlen találat esetén roncsol.

A légvédelmi nehézgéppuskák ürmérete: 1.2—2.5 cm. Hordtávolságuk: 4.5—6 km. Emelkedési magasság: 3—4 km. Legkedvezőbb hatótávolság: 0.5—2 km. Tűzgyorsaságuk: 200—300 lövés percnként. A tömör, nem robbanó lövedék kezdősebessége: 800—1000 m/sec. Találati valószínűségük, 1000 méternél alacsonyabban repülő gépre, még nagyobb mint a gépágyúké, de a lövedék csekély hatására való tekintettel, a kísérletek alapján csak kb. 1000—5000 lövésre számítható oly találat, mely a repülőgép harc képességét okozhatja.

A légvédelemben használt rendes géppuskák ürmérete: 0.65—0.80 cm. A tömör lövedék kezdősebessége: 650—900 m/sec.; hordtávolsága: 3—4.5 km; emelkedési magassága:

Légvédelmi ágyú

A bombavetés tanulása tanteremben. A pilóta helyben marad, azonban az alatta levő „terep“ mozog

2—3 km. Legkedvezőbb hatótávolságuk: 0.3—1 km. A tűzgyorsaság: 500—1400 lövés percenként. A légvédelmi géppuskákat néha egyenként, rendszerint azonban kettő vagy több géppuskából álló szakaszokban alkalmazzák. Lőszerüket foszforos nyomjelző lövedékekkel keverik. Alkalmazásra inkább a hadsereg légvédelmében kerülnek, mint a honi légvédelemben, mert az anyaországot támadó bombázógépek általában a légvédelmi géppuskák hatáskörleténél magasabban fognak repülni. Ahol azonban alacsonytámadásokkal lehet számolni, ott a légvédelmi géppuskák az elhárítás nélkülözhetetlen fegyverei lesznek.

Légvédelmi segédeszközöknek nevezik a fényszórókat és a fülelő készülékeket. A vadászpilóták és a légvédelmi tűzgépek ugyanis éjjel csak akkor tudják elhárító hatásukat betölteni, ha az ellenséges repülőgépek felfedezésében, illetve a célzásban őket az említett eszközök segítik.

A légvédelmi fényszóró nem egyéb parabolikus tükörnél, melynek gyújtópontjában erős fényforrást helyeztek el. A tükör a fénysugarakat párhuzamosan, egy irányba vetíti. Anyaga üveg vagy fém. Mint érdekességet említem meg, hogy az üvegtükrök jobban megfelelnek a célnak, mint a fémből készülték. Az utóbbiak ugyanis a háborús igénybevétel következtében könnyebben megváltoztatják alakjukat és nem oly ellenállóak, mint az előzők. A korszerű légvédelmi fényszórók átmérője 100—150 cm. A fényforrás táplálására szükséges villanyáramot benzinmotoros dinamo szolgáltatja. A fényszóró hatótávolságát a vetítő tükör nagysága, minősége, a fényforrás ereje és a légköri viszonyok befolyásolják. Ködös időben pl. félannyi távolságra

sem világít, mint ha a levegő páramentes. A korszerű olasz 150 cm átmérőjű „Galileo” fényszóró hatótávolsága pl. kissé felhős időben: 3800, közepes tiszta időben: 8300 és teljesen tiszta időben: 11.000 méter. A légvédelmi fényszórók szerkesztésénél általában arra törekcsenek, hogy hatótávolságuk azonos legyen a légvédelmi ágyúkéval. Bár ezt a célt egyelőre még nem lehet elérni, a fényszórók mégis hasznos szolgálatokat tehetnek, mert az éjjeli bombázók repülési magassága általában nem haladja meg a 4—5000 métert, sőt valószínű, hogy ennél jóval alacsonyabb lesz.

A fényszórókat, mint a korszerű légvédelmi tüzérség elengedhetetlen segédeszközét alkalmazzák, kettős feladattal. Vannak *kutatófényszórók*, melyek a közeledő ellenséges repülőgépek felfedezésére és megvilágítására hivatottak. Az általuk felfedezett repülőgépek további megvilágítását azonnal átveszik tőlük az úgynevezett *célvilágító fényszórók*, melyek mindaddig fénykévéjükben tartják az ellenséget, míg a légvédelmi tüzérség tüzelése tart.

A kutató fényszórókat a légvédelmi ütegektől nagyobb távolságra állítják fel, oly irányokban, ahonnan az ellenséges repülőgépek közeledése előreláthatólag várható. A célvilágító fényszórók viszont szoros összeköttetésben állnak az ütegekkel és azoktól csak kisebb távolságra helyezkednek el. Általában minden légvédelmi üteghöz egy-egy kétlámpás fényszórószakaszt osztanak be, célvilágításra.

A fényszórók elhárítóhatása is kettős. Közvetett, — amennyiben az elhárító vadászpilóták és a légvédelmi tüzérség munkáját segíti — és közvetlen, — mert a megvilágított repülőgép személyzete az erős fénykévé hatása következtében csaknem vak. A fénycsóván kívül eső tér megfigyelése és így a célzott bombavetés is általa lehetetlenné lesz téve, továbbá ugyanez okból a megvilágított bombázó sokkal nehezebben védekezhet a támadó vadászpilótával szemben, melynek így könnyű zsákmányává válik.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a sötét égboltozatnak csak mily kicsiny részét tudja a fényszóró csóvája megvilágítani, úgy elképzelhetjük, — hogy a kutató fényszórók feladata nem könnyű. Ehhez járul még, hogy a fénykévével való tapogatózó keresgélés, mondhatni többet használ az ellenséges repülőgépnek, mint árt, — mert anélkül hogy meglepné, elárulja neki az érzékeny területeket. A korszerű, nagysebességű repülőgépekre, bizonytalanul kutató fényszórókkal, legfeljebb véletlenül lehetne rátalálni. Ennek a bizonytalanságnak a kiküszöbölésére szolgálnak a fülelőkészülékek, melyek a repülőgép motorjának hangját már igen jelentékeny távolságról érzékelik. A motorzajból pontosan meg tudják állapítani a repülőgép irányát és ezáltal a fényszóróknak lehetővé teszik, hogy kutatás nélkül, hirtelen, rajtaütésszerűleg világítsák meg az ellenséges repülőt.

A fülelőkészülék több, (3—4) egységben elhelyezett, minden irányba forgatható, hangerősítőkészülékkel összekötött hatalmas tölcserből, — vagy korongalakú tölcserrendszerből áll. Ha a fülelőkészülék kezelője a hallgatóban motorzajt észlel, a készüléket úgy forgatja, hogy a zaj az összes tölcserékben egyforma hangerővel jelentkezzen. Ezáltal a tölcserék síkja a hangforrást képező repülőgép irányára éppen merőlegesen fog állani, ami annyit jelent, hogy az ellenséges gép iránya meg van állapítva! A fülelőkészülék ezután forgásával állandóan követi a haladó repülőgépet és ezáltal bármely pillanatban követi a haladó repülőgépet, ahol az emberi fülel még egyáltalán nem, vagy csak alig hallható és egyelőre láthatatlan repülőgép keresendő.

A fülelőkészülék és a vele együttműködő kutatófényszóró, — elektromos szinkron motorok segítségével összeköttetésben állanak egymással. Ez a berendezés lehetővé teszi, hogy a fényszóró lámpája automatikusan mindig pontosan a fülelőkészülék tölcserrendszer által meghatározott irányba forduljon. A fényszórót természetesen bizonyos távolságra állítják fel a fülelőkészüléktől, mert ha annak közvetlen közelében helyeznék el, úgy az erős fénykévé annyira vakítaná a fülelő megfigyelőszemélyzetét, hogy meg sem láthatná a felfedezett repülőt. Ezt a távolságot viszont a szinkron mozgásánál figyelembe kell venni, mert különben a fényszóró a cél mellé világítana.

(Folytatjuk)

A zöld pokol

A PARANÁTÓL AZ AMAZONASIG

SEBŐ

(18)

AMERICAN VIATOR NAPLÓJA

Lefordítottam Cook-nak a cikket. Először láttam életben angolt sírni. A könnyek végigcsurogtak az arcán.

— De... mit akart Mexikó derék elnökével a *very excellent*... nagyon kiváló... Porfirio Diazsal?...
— Mert így érdekesebb a cikk... bár jobb lett volna, ha a francia királyt említi...
— Miért?... — hörögte Cook.
— Mert az már meghalt...
— Höhöhőhő... mit gondolsz, milyen állást szánt neked a derék Porfirio?
— Századosi állást a „mula“-ságnál!
— *And you* — és maga —... ugyanott tábornok!
Estefelé elmentem egy *ristorante*-ba, ahol megvacso-
ráztam.

Amint ott üldögéltem beszélgetésre lettem figyelmes. A tulsó asztalnál hárman ültek. Ahogy most visszaemlékszem az arcokra, eszembe jut, hogy kártyáztak. Egyéb-ként ez általános szokás a spanyoloknál. Napokig folyik a játék és csak percekig a vér, ami még elég vigasztaló.

A beszélgetés halk volt, valószínűleg réam való tekintettel. Itt-ott azért megértettem, igen nagy sérteések röpködtek a levegőben. Egyszerre a két szembenülő felállt, az egyik meglökte a még a székben ülő harmadikat, aztán a kettő kiment.

A harmadik, kissé görnyedten, még ott ült és gondolkozni látszott. Naptól fakult, halvány, rongyos ingében úgy ült ott, mint akit halálra ítélték. Aztán egyszerre csak felállt és megtántorodott. Odaugrottam hozzá.

— Rosszul van, *senor*?...
— Ah, nem... közönséges, aljas fickók ezek... kár volt velük szóbaelegyednem...
— Megsértették?
— Igen.
— Mit mondtak?
— Amit mondtak, azt késsel mondták...
— *Santa Madonna!* Megszúrták! — sikoltott fel a pult mögött egy női hang, — segítség, gyorsan.
— Nem... — mondta a sebesült, — nem kell semmi... nem veszélyes a szúrás, azt hiszem... lehetett volna kellemtlenebb is.
— Úljön le ide!
Leültettem asztalomhoz és egy pohár bort diktáltam bele. Közben a női hang tulajdonosa is előjött a pult mögül. Közös erővel lehúztuk az alélni készülő legényről az inget. Utikabátom zsebében megtaláltam a kötszer maradékát, ami még megmaradt a szegény „nemes úr“ sebesültekor. Még valaki segített nekünk. Később kiderült, hogy a leány apja.
— *Per todos los santos*... a szentek nevére... mért nem szúrtál vissza, *Viriath*?
— Kilopták... késemet.
Ahogy láttam, nem volt veszélyes a szúrás. A jobbálon volt egy alaposan vérző, szúrt seb. Ez volt az, amit én lőkésnek láttam. A vér bőven folyt. Újra át kellett kötni. Veszély csak annyiból állhatott fenn, hogy a szúrás megbénítja a jobb kart. Ez, szerencsére, nem következett be.

Láttam, hogy szegény fickó lehet, bárha elég rendes vonásai voltak. Mikor eltávoztam, zsebébe egy tízdolláros bankót rejtettem.

Másnap ismét odamentem vacsorázni. A vendéglős leánya volt csak ott. Mint utóbb megtudtam, Conchita volt a neve. Ezt *Koncsitá*-nak ejtik és jelentése: kagylócska. Persze a telefonhoz semmi köze a névnek — Bolíviában!
Conchita behozta a vacsorámat, bort is hozott, aztán nyugodtan asztalomhoz ült.

Ez nem volt frivolitás tőle, a papa ott töltötte ki a kasszát nagy hasával, feltűnően hasonlítva egy *armadillóra*, mely, mint tudjuk, speciálisan délamerikai állat.

— Ó... *senor*... látta az esetet, *Viriath* esetét... ő a legderekebb férfi egész Bolíviában!
— Micsoda a vőlegénye, Conchita?
— Ó... ő, *guia*, *senor*... *guia*!
— Vezető?... akkor talán tudjuk használni... milyen utakat ismer?
— Ó, ő egész Brazíliát ismeri, többször volt fenn a *Tabatinánál*... mikor még egy riói cég szolgálatában állt, mint *yerbatero*.
— Tehát teagyűjtő is volt... mit mondott az orvos?
— Nem veszélyes a seb. Felgyógyul hamarosan. Talán holnap már fel is kelhet...
— Küldje el hozzám három nap múlva... itt a címem... talán használni tudjuk egy braziliai útnál.
— Köszönöm *senor*, nagyon köszönöm az ő nevében is. Az öreg *armadilló* is meghallotta a kasszánál, hogy alkalmazni akarom *Viriath*-ot, odarohant hozzám, amennyire hasa engedte. De őt már nem hagytam szólani. Az asztalra tettem a vacsora árát és elmenekültem.
Odahaza mr. Cook lázas tevékenységet szimulált. Szét-szedte az egyik *Lee-Enfield*-et és tisztogatta, olajozta.
— Fogja meg... — szólt. Ez volt felelete köszönésemre. Megfogtam a zsinór végét és ki-be rángattuk a csőben csúszkáló olajos kócdarabot. A cső-torkolaton keresztül belenéztem. Tündöklött a belseje.
— Tudja, hogy állítják elő a puskacsövet mr. Cook?
— Sejttem. Vernek egy lyukat és körülötmik vassal.
— Ez aztán a szakértelem... egyébiránt a *Maderiához*, vezetővel fogunk menni.
Cook kerekre tátotta szemét-száját. Aztán becsapta száját s azt mondta:
— *Well!* Minek?
— *That the lobster goes'nt into wheath!* (Hogy a rák a vetésre ne menjen.)
Még egyszer rámnézett kerek szemével az üvegen át és azt mondta:
— *Lobster... Yes!*
Ezzel a vezető ügye befejezést nyert.

XIII. FEJEZET

Bolívia különös ország, páratlan a maga nemében! Van-
nak virágzó városai, kulturája, de olyan területei is vannak
szépszámmal, amelyen még sosem járt fehér ember!

Ezek a területek ott fekszenek a nagyvárosok tözsom- szédtségében, de senkinek eszébe nem jut azokat felkeresni. Azokon a tájakon állandóan nyílnak süvöltenek. Sok-sok esz- tendeje így van ez, senki nem jár arra, se spanyol, se por- tugál. Nincsenek erre Bolivar Simon óta hadvezérek, akik egy erélyes hadművelettel kitisztítják ezeket a területeket. Erre, ha valaki ezt felemlíti nekik, azt mondják a boliv-ok: imposible! Lehetetlen.

Van is benne valami igazság.

A táj, a belső részeken, rendkívül vad, terepe kiönté- ses, vadvízes, mocsaras. A *sertaon* egypár elszánt ember va- lahogy elboldogul, de már egy egész hadsereg nem. Elte- kintve attól, hogy tűzértségről ezeken a területeken szó sem lehet. Csak egyetlenegy emberfajta tud ott boldogulni: az indián.

Úgy hallom, újabban a *Yatán* keresztülhatoltak egypá- ran. Ezek azonban nem lehettek bolivok, mert az ilyesmire nem vállalkozik. Mi csak mellette mentünk el, de éppen elég volt a sok féreg- ből, melyet ez az erdő éjjel és nap- pal ránk küldött. Egyszer belova- goltam területére, hogy megnézzem: mi van benne. Majdnem teljesen sötét. Vannak olyan részek is,

ahol tisztán besüt a nap a lombok között és megvil- lágítja azt a ret- tentő keveredést, ami ennek az alap- ját képezi. Szép, szép az a bizo- nyos zöld fény, de az erdő (és min- den erdő errefelé) nem más, mint mocsárszagú szú- nyograktár, ahol növény és állat rendkívül vad és kegyetlen. Kilo- méter hosszú lég- gyökerek futják be mindenfelől a *Yatát*. Ez az, amit a laikus lián-nak nevez. Fáról-fára futnak. Ezek a fák persze a mi európai szemünkben nagy rit- kaságok, mert messze vagyunk tőlük. Cédrus, palisander, A nyál összefut az ember szájában. De ezek nem mindenütt akkorák, hogy érdemes lenne őket kitermelni, eltekintve attól, hogy akármekkora is, nem érdemes velük bajlódni, olyan messze fekszenek minden valamirevaló kultúrhelytől. Riberaltnak nem kell fa a *Yatá*-ból, van elég ebből köze- lebb is. Brazília meg előnyt adhat Boliviának ebben a tekin- tetben.

A boliviai őserdő trópusi ugyan, de nem brazilai és nem középamerikai. Ezek fokozások. A középamerikai a legszebb. De csakis ott, ahol valamely kultúra is van. Ha a telepesek mást nem is csinálnak a telepek közelében, mint kipusztítják az aljnövényzetet, elvagdadják a léggyökerek szárait, behordják földdel a nagy pocsoyákat, azonnal nyer szépségben, gazdagságban és egészségben egy ilyen őserdő. De a legtöbb helyen természetesen a fákat is kivagdadják. Az érintetlen őserdő nem szép, talán csak vadászati szempont- ból lehet az, az indiánnak, aki remekül tud vadászni a fehér emberre.

Azt is csinálják egyes helyeken a német telepesek, hogy nagyobb kiöntésekbe, mielőtt azok megromlanának és lázt és szúnyogokat termelnének, hipermangánt öntenek bele

mázaszámra. Ez használ. Persze ez csak ritkán fordul elő, mert a legtöbb telepesnek még ruhája sincs és nagy nyo- morban él az őserdős területeken. Azok a hipermangános területek egészségesek ma is. Nincs a vidéken szúnyog és nagyszerű gyümölcsök teremnek. De a „criollo“ nem törő- dik ilyesmivel.

Mikor Viriath-ot bemutattam mr. Cook-nak, ez azt kér- dezte tőle:

— Tud kártyázni?

— Igen, senor...

— Hát énekelni?

— Igen, senor...

— Well... ezt a kettőt nálunk nem lehet csinálni.

Viriath később igen használható legénynek bizonyult. A riberaltai rendőrségen ugyan ott volt a priuszában, hogy „szeret verekedni és lövöldözésért kétízben három-három hónapot ült“. Ezek azonban olyan momentumok voltak, melyek értékét csak emelték. Nem használhattunk olyan em- bert, aki kellő pillanatban nem elég gyors és erélyes.

Riberaltnak az utazás céljára csónakokat vett barátom, a gazdag angol. Ez egyszer azonban jól meg- néztük ezeket az alkalmatosságo- kat, mert utun- kat most ismét vízen szándékoz- tunk folytatni. Kényelmes fekvő- helyeket biztosít- tottunk rajtuk. A csónakok kül- önben brazilai cédrusból épültek és szenzációsan könnyűek voltak. Az evezőket, vala- mint a tartókat és a kormányokat átalakítottuk. Vi- riath segítségével aztán olyan ülés-eket csináltunk rajtuk, melyek olyanok voltak, mint a karosszé-

kek. A csónakokat egész terjedelmükben árnyékvető vá- szon borította.

Itt már erősen érezhető volt az egyenlítő közelsége, noha még elég messze volt. A déli hőség szinte kibírhatatlan a városban. „Ha a folyón is ilyen lesz“ — füstölögtem, — „nem tudom, hogy fogunk továbbutazni“.

Négy darab hatalmas guarani indiánt fogadtunk fel az evezők mellé. Ezek, valamint az őket ajánló fehérek, arról biztosítottak engem, hogy az egész *Rio Maderiát* ismerik, a Theotonio vízésésig. Notabene, ott kezdődött volna az ágazi út!

— *Theotonio*-nál nem lehet evezni — mondta Viriath, mikor nála erről kérdezősködtünk.

Egyáltalán, minél beljebb hatoltunk a délamerikai szá- razföld belsejébe, annál különösebb, vadabb, bujább, kelte- metlenebb, itt-ott veszedelmesebb lett minden. Mintha a hő- séggel együtt nőttek volna a bajok is. Mr. Cook még Riberal- tóban, szóval olyan helyen, ahol nem remélte volna, homok- bolhákat kapott a talpa bőrébe, melyeket úgy kellett onnan késsel kikanyarítani. Én egy légyfajta (magyar neve nincs, német neve: dassel flige) tojásait hordoztam kezem bőré- ben.

(Folytatjuk)

— Theotonio-nál nem lehet evezni — mondta Viriath

PISZTRÁNGOZÁS LAVINA ALATT

PISZTRÁNGHALÁSZAT SZÁRAZON ÉS VIZEN

IX. FEJEZET

Pisztrángozás lavina alatt — Ha megindulnak a hegyek — Mire képes a lavina? — Mi az a lavinatörés? — A lavina, mint közellenség

Egy hét mult már el, mióta első pisztrángomat kifogtam. Azóta megismerkedtem a hegyi vad vizekkel, megtanultam ugrálni szikláról-sziklára és éppen olyan szakértelemmel táncoltattam a műlegyet a víz tükrén, mint a Főnök vagy társai.

Kezdtém ismerni a vidéket, már vagy negyven kilométer patakrészt „lehalásztunk”, s a harmadik szállásunkon laktunk. Kezdtük lent a völgyben, *Donnersbachban* vagy 600 méteres tengerszín feletti magasságban, folytattuk a *Tauernhausban a Plannerkesselnél*, hol a Főnök kifogta a „legmagasabb” halat, 1600 méter magasan. Most átkelve a vízvásalstón, az 1000 méter magasan fekvő *Donnersbachwaldban* vagyunk.

A Magyar Cserkész első pisztrángexpedíciója sikerrel járt. A Főnök három pisztrángozásban járattan cserkészt hozott magával, most pedig négy szakavatott pisztrángász járja egész nap a zúgókat és a sellőket.

— No, Gyurka, ma olyan helyen fogunk halászni, amilyenről még nem is álmodtál — költött fel kora reggel a Főnök.

— Csak nem a holdban? — szellemeskedtem.

— Nem, de lehet, hogy rosszabb helyen, tudniillik hó alatt.

— Ugyan, ne tessék tréfálni, hol veszünk mi most júliusban havat?

— Majd meglátod, csak induljunk el.

Hát amint megyünk, mendegélünk felfelé a *Mörsbacht* patak mentén, egyszerre csak hideg levegő csapja meg arcunkat.

— Érzed a lavina szelét? — kérdi a Főnök.

— Hát csak nem lesz komoly a dolog?

— De bizony, ezidén télen ebbe a völgybe 13 lavina zúdult le s még mindig nem tudta elolvasztani a nyári napsütés. Hatalmas tömegű hó feküdt meg a völgyet.

Lavinatörés a patak mentén

A lavina útja

Amint közelebb megyünk, a patak váratlanul eltűnik szemünk előtt a fehéres-zöldes-sárgás emeletes háznagyságú tömeg alatt. Eleinte nem tudom elképzelni, mi lehet. Később fogom fel, hogy ez a lavina. A hó azonban fákat sodor magával, a tűlevelű fenyők megtartották szép zöld színüket, a lombos fák azonban már elsárgultak. Ezek adták a zöld és sárga színfoltokat.

— Hű, micsoda nagy hógörgeteg!

— Nem ez a helyes szó rá, hanem hósuvas. Csak a gyerek gondolja, hogy a lavina görög. A valóságban egész hegycsúcsnyi hómennyiségek lecsúsznak és mindent magukkal visznek. Különben ez már nem is olyan nagy, túlnyomó része elolvadt.

— Honnan tetszik ezt ilyen határozottsággal tudni?

— Nézz oda — mutatott a Főnök a hegyoldalra. — Pontosan látható, milyen széles volt és milyen pusztítást végzett.

A látvány igazán megdöbbentő. A hatalmas fenyőfák a legnagyobb összevisszaságban hevertek egymáson, közöttük itt-ott feltűnt a méteres maradék hóréteg.

Elgondolni is rossz, mi történik azzal az emberrel, aki bekerül a lavinába.

Ifjú fejjel mindig úgy gondoltam el, hogy én majd félreugrok, vagy ha sível vagyok, kislelek a lavinából.

Mióta azonban láttam ezt, a kidöntött fákkal átszőtt rengeteg hómennyiséget, másképpen gondolkozom róla.

— Most jön, ami még nem volt — mondta a Főnök.

— És pedig?

— Végighalásszuk a patakot, függetlenül a lavinától.

— De van hely, ahol az egész patakmedret beborítja?

— Ott mászunk alatta.

— Ahol az erdőt leborotválta?

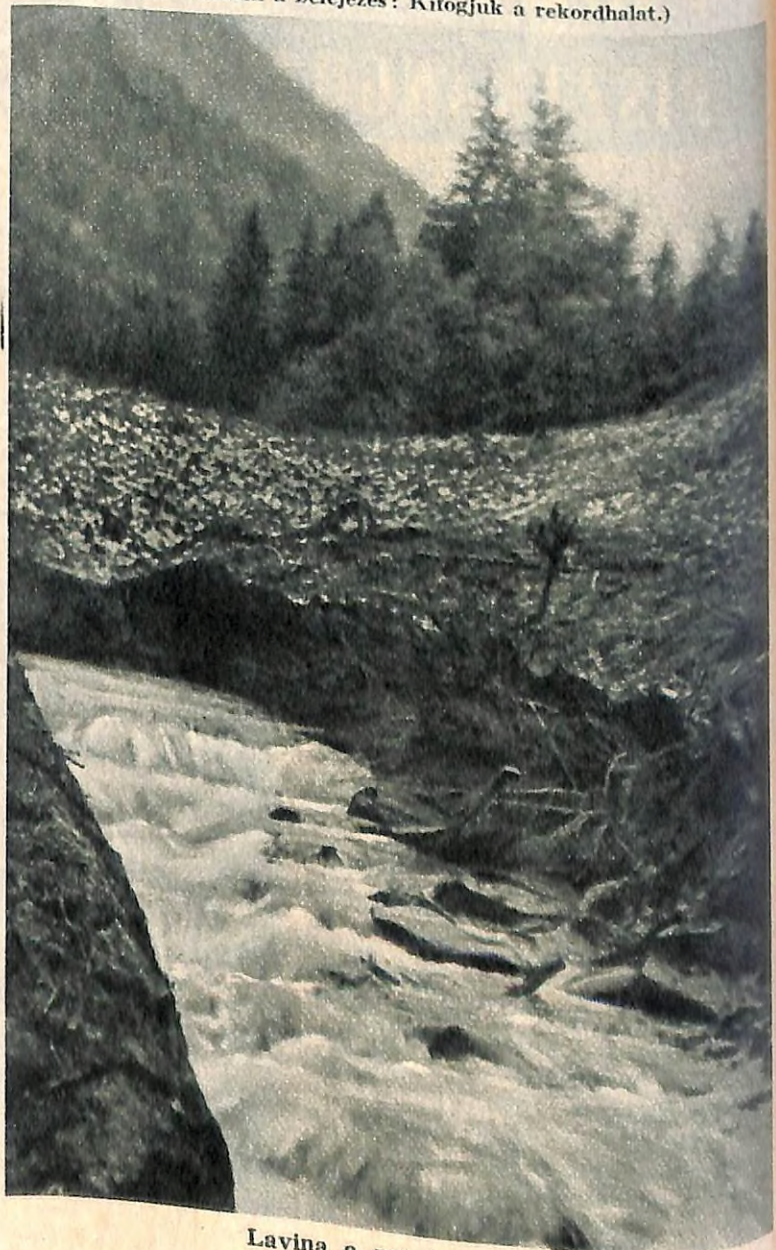
— Ott majd felette mászunk át.

Megkezdődött a halászat. Most tudtam meg, hogy nem a bögöly, a csalán a pisztrángozás közellensége, hanem a lavina. Ahol útunkban lavina volt, ott a patak már hatalmas alagutat vágott bele. Itt nem volt olyan nehéz átmászni. Igaz, hogy felülről folyton nyakunkba csöpögött az olvadó hó. De hát ki bánta, hiszen meleg július van! Azonban ahol a lavina letarolta a fákat! Ott aztán kellett a mászástudás. A letört gallyak hegye hol az ember nadrágjába, hol a harisnyájába akadt meg. Mire a 13 lavinán átmentünk, 13 hal volt a haltartóban, de 23 lyuk éktelenkedett ruházatomon.

A pisztrángok bizonyára nem bánták, nekik a sok fatörzs és gally kényelmes búvóhelyet alkotott.

Délután, amíg a többiek aludtak, én foltoztam. Hiába, ez a közellenség csúnyán megréfkelt. De legalább elmondhattuk, amit nem mindenki tehet, hogy a „Magyar Cserkész” pisztrángexpedíciója lavinák alatt is halászott.

(Következik a befejezés: Kifogjuk a rekordhalat.)

Lavina a patakmederben

Igaz kis történet

Kis fiúk és kicsi lányok, jól figyeljétek és hallgassátok ezt az igaz kis történetet, ami a minap velem megesett.

Mielőtt elmondanám, egy kérdést intézek hozzátok. De őszinte feleletet kérek: akad-e köztetek olyan, aki sohasem torkoskodott még életében? Ejnye, most elárultam, miről is fogok én mesélni... Ugy van, a torkos Bandiról.

Ne gondoljátok ám, hogy én egy olyan ici-picike kis Bandika vagyok! Nem bizony, már nagyra nőttem és tizenhárom éves is elmúltam. Annál nagyobb szégyen, úgy-e, hogy torkoskodtam.

De figyeljétek csak: Édesanya narancsdzsemet főzött, nevezük csak lekvárnak, hiszen itt készült Magyarországon és a lekvár oly szép szó, ha az ember csak emlegetni hallja, már megkívánja.

Anya behozta az üvegeket a szobába, (még nem voltak lekötözve) ahol én tanultam. De bizony, attól a perctől fogva, hogy a narancslekvár illata az orromat kezdte csiklandozni, sehogyan sem ment a tanulás, mindig csak az üvegeken járt a szemem, az eszem meg a lekváron. Aztán — aztán, megkóstoltam. Azt akartam tudni, olyan jó-e, mint az illata. Bizony jó volt, vettem a másik üvegből is. Az ember

ilyenkor kíváncsi lesz és tudni szeretné, vajjon mindegyik üvegből ugyanaz a lekvár van-e? Most már benne voltam és mindegyik üvegből kivettem egy-két narancsdarabkát. Persze a tanulás is jobban ment már. Ugy tudtam a latin igeragozást, mint a vízfolyás. Mondanom sem kell, hogy ezt a narancslekvárfogyasztásnak tulajdonítottam.

A lekvár eddig nagyon jó volt, de amikor Anya fedezte a hiányosságot, mintha keserű lett volna a szám íze. Persze töredelmesen vallottam. Nem győztem eleget csodálkozni, hogy Anya nem is szívdott nagyon össze, csak a fejét rázva így szólt: — Bandi, Bandi, ezt aztán sohasem hittem volna rólad.

Tudnotok kell, kis pajtások, hogy én sohasem torkoskodtam, addig a bizonyos napig, amikor a narancslekvár készült, és ez február 28-án történt. Jó kis fiú voltam. Kérdezzétek csak meg Anyát, ha nem hinnétek el.

Édesanya minden reggel három zsemlyét szokott nekem csomagolni, hogy éhen ne haljak az iskolában. Kettőben kolbász vagy szalámi van, a kedvenc eledelem. Tartsa csak föl a kezét, aki szereti. Oh, de sokan vagyunk! A harmadik zsemlyét lekvárral szokta Anya megkenni.

Február 29-én történt. Az első szünetben elfogyasztottam az egyik kolbászos zsemlyét. Tíz órakerült a másodikra. A harmadik szünetben pedig a lekváros zsemlye következett volna. Bizony csak volna! De lekvár nem volt benne. Tudjátok, mielőtt beleharapnék, mindig szényittem a zsemlyét és megnéztem. Ellenben mit találtam benne? Ki nem találnátok, mégha egy hétig gondolkoznátok is felette. Inkább elmondom. Egy összehajtogatott cédulát, azon pedig ez állt: — Ugy-e, Bandi, de jó lett volna most a tegnapi elfogyasztott lekvár?

Bizony nagyon jó lett volna.

Mit tesz ilyenkor egy tizenhárom és féléves fiú? Megeszi a papírt a lekvár helyett! Tudniillik én ezt tettem: szépen összehajtogattam, úgy amint volt, visszatettem a zsemlyébe és megettem. Meg én.

Hogy jó volt-e? Inkább ne is kérdezzétek!

Reményi K. András
IV. o. reálgyimn. tanuló.

Autórepülőgép

„Csekély” 12,000 dollár az ára annak a gépnek, amely mint autó és mint repülőgép is használható — sőt „Giró”-rendszere következtében — nagy repülőtérre sincs szüksége: egyhelyben száll fel és le.

Utban a Gellingspitzre

HÖK

TÉLITÁBOR AZ ALPOKBAN

Jónéhány esztendei cserkészparki hó-talan télitábor után a HÖK nyári táborában született meg a gondolat, hogy az idén menjünk valahová, olyan helyre, ahol biztosan lehet síelni is. Így esett a választás az Alacsony Tauernekben, az Enns völgyétől délre fekvő Planner-Hüttere.

Donnersbachban néhány pillanatig áldozunk a „Nagy Főnök” pisztrángos patakjánál s aztán hajrá a háromórásútnak, fel a menedékházba. Donnersbach 800 méteren fekszik, a Hütte 1600-on, az út 12 km és helyenként erősen emelkedik.

Az út gyönyörű fenyveseken és réteken keresztül visz fel, de a Planner Hütte síparadicsoma csak az utolsó percekben tárul ki a szemünk előtt. Bár fáradtak vagyunk, mégis csodálattal nézzük a nagyszerű lejtőket, fa, szikla alig van, jobbra-balra 2000—2200 méter magas csúcsok, valószínűleg a Svábhegyhez, meg a pécsi és soproni hegyekhez szokott szemeknek.

Alig rendezkedünk be kis szobánkban, hajrá, ki a hóba. Jól mondom, nem tévedek, mert a legtöbb ilyen havat még nem látott ember megállapította, hogy a síelésnek a legnagyobb akadály a hó! A méteres porhóban a hazai „gyalult” terepekhez szokott síelőink bizony eleinte nehezen mozdultak s egymás és sajátmaguk nagy derült-ségére óriási szaltókat vágtak ki, melyeket hatalmas porfelhő követett s aztán beállott az „isteni nyugalom” a természet „leglágyabb” öln.

Porzik a hó!

A csapat két részre oszlott. Akik nem érezték magukat elég tudósoknak, azok iskolába mentek. Hannes Fellner a híres Kaukázus-kutató Walter Marin vezetik a Planner-Hütte nagyszerű siiskoláját és ők vették kezelés alá fiatalokat is.

Aki nem volt még siiskolának tagja, nem is tudta értékelni azt, hogy mit jelent a síelés pedagógiájában járni és jókedélyű oktatók vezetésével síelni tanulni. Az iskolai tagjai egy pár óra mulva már barátok, jókat mulattak egymás bukásain, segítik egymást és lesik a mester minden mozdulatát s azok, akik életükben akkor kötöttek először léceket, egy hét mulva már bajnokok.

Az „öreg ágyúk” hatalmas túrákat csináltak. Az egy napos járásra lévő kétezeresek mind lábaink alatt heverték. A csúcsokon pompás szélcsendben, ragyogó napfényben néhány órákhozjutva sültek ki s minden nap örömmel állapítottuk meg: „Ismét barnábbak lettünk!”

Esténként összeültünk s énekelgettünk. Régi jó magyar nóták, víg cserkésznóták, tréfás alkalmi rigmusok, Eszter Zoli „faviccei”, Vigyázó Putyuka „bemondásai” akkora nevetési rohamokat váltottak ki, hogy egyik résztvevő meg is jegyezte: „Ebben a táborban síeltem, ettem, aludtam és nevettem!”

Az idő óriási tempóban repült. Utolsó előtti napon a siiskola nagy verseny rendezett, melyen valamennyi magyar résztvevő. A „Kolozsvári versenyistálló” mint a csoportot tréfásan elnevezte, pompásan szerepelt és két első díjat, három második díjat és sok harmadik, negyedik stb. díjat hoztunk haza. Estén a Hütteleben „Siegerehrung”, díjkiosztás volt, amelyen a győztes magyar fiúk spontán, szívből jövő tapost arattak.

Az idő elrepült, lélekben felfrissülve, barnára pirult arccal, élményekkel gazdagon, azzal az elhatározással, hogy csúztunk el Kelenföldön egymástól. „Ujra elmegyünk!”

A Gellingen

Helyszíni riport a Magyar Cserkészszövetség síjárőr-akadályversenyéről

Titkos zászlók a svábhegyi lejtőkön — A rendezőség tanyája — Döntőbírák egymásközött — Mit mondanak a civilek? — A verseny — A tanulságok.

Gyönyörű tavaszi idő van. Bemegyek a szerkesztőségbe, mire a Nagy Főnök harsány hangon adja ki a parancsot: „Te pedig kíméssz a Svábhegyre és helyszíni riportot írsz a Cserkészszövetség síjárőr-akadályversenyéről!”

— Főnök! talán a csónak- és úszó-akadályversenyéről, bizonyára nem jól értettem?

— Nem, a Szövetség ma tartja síakadályversenyét, oda menj el s hozd a híreket, mert a lap már várja.

— De Főnök! — könyörögtem tovább — hiszen odakinn minden úszik...

— Ma van a verseny, indulj! Végeztem! — mondá ő. mit volt mit tennem, indulnom kellett.

Felszereltem magamat kalucsnival, esernyővel, gondolkodtam azon is, hogy gumicsónakot is jó lenne vinni, s elindultam.

A Svábhegyen tényleg hó volt s a síszakértő szerinti pompás minőségű. Felfelé menet a lejtőkön különféle titkos zászlókat találtam. Nagyonbízó piros színű volt s éppen értesíteni akartam a rendőrséget, mikor meghallottam, hogy ez a versenypálya jelölése. No akkor helyben, helyesebben nyomon vagyok s mint Sherlock Holmes, elindultam.

a zászlók mentén, mondván, ahol a zászlók végződnek, ott rendezőségnek is kell lennie.

Csakhamar fel is fedeztem Kolozsváry Bélát, a versenyek főrendezőjét, elmaradhatatlan segítőtársával, a nagybajusú Czeiner Laci bácsival, amint vitatkozva ballagnak a Svábhegy jólismert vendéglője, a fogalomvá vált „Kovács”, minden síversenyt rendezők állandó székhelye felé. Utánuk lopakodva megtudom, hogy a versenyre a legravaszabb dolgokat eszelték ki, gázálarokban seltetnek, vizet forraltatnak s más ilyen agyafurt dolgokat műveltetnek. Nesze nektek szegény versenyzők! Rendes körülmények között is nagy probléma egy pár síléccel lejutni egy olyan fránya nagy lejtőn, hát még gázálarccal, vizet forralva, elsősegélyt nyújtva stb. Na erre kíváncsi leszek.

Amint megállapítottam, maguk is igen kíváncsiak az eredményre s meglegedetten dörszölgetik kezüket.

— Jaj nektek! szegény versenyzők! — gondolom magamban s hozzájuk lépek. Bevezetnek a vendéglő egy kis szobáskájába s megmutatják a terveket, sokmindent megértek s még jobban kezdem sajnálni a versenyzőket, mire ők próbálnak megnyugtanni: kemény legények ám a versenyző cserkészek. — Na majd meglátjuk!

A síelő civil közönséget is izgatta a verseny híre, különösen a gázmaszkos síelés s megvallom, nem alaptalanul, mert nem mindennapi látvány síjárór gázmaszkkal. Türelmetlenül csoportosulnak a Normafa környékén s kérdegetik, mikor lesz a rajt?

Negyedhárom után néhány perccel felcsattan a versenyrendező sípja és sorakoztatja a versenyzőket és döntőbírákat. Mindenki elvonul vele a nagy ugrósánc felé, ahol a rajthelye van.

Kevéssel három óra előtt Laci bácsi harsányul elkiáltja magát: Az első járőr parancsnokát kérem!

Harsány vezényszavak pattognak, jelentkezik a járőr parancsnoka.

— A feltevés szerint a járőr, mint jelentő, a futó ellenség által megszállott területen keresztül jelentést visz a Parancsnokságra. A jelentés szövege: Az ellenség Budakeszi felől támadni készül. Védelemre felkészülni! Jó munkát! — már fut is a járőr. Én loholok utánuk.

Alig 200 méterrel odébb egy munkásgyermek állítja meg a járőrt: — Fiatallurak, nekিপattant egy nagy ág a kezemnek. Nem bírom emelni. Segítsenek!

A járőr megtorpan, kicsit gondolkozni látszanak, aztán elő a mentőfelszerelést, síneket, s már első segítséget kapott a fiú. Előlép a döntőbíró, jól van fiúk, mehetek tovább!

— Hát mégis csak akadály volt?! — Na, itt megvárok néhány órát gondolom. Tényleg, kis idő múlva jön egy járőr. A segélykérésre a járőr vezetője legyint:

— Annyi baj legyen! — s futnak is tovább. Eredmény: nulla pont. Ja, hiába, leleményesség és cserkészgondolkozás kell a cserkészversenyekhez. Még két olyan órs került, amelyek tovább rohant megállás nélkül.

A következő akadálynál szakadt kötést kellett javítani. Másodpercek alatt kész az új kötés mehetnek tovább. Több baj van a tűzgyújtásnál. Öt perc alatt egy ujjnyi vizet kell felforraltatni szabad tűzön. Persze a tüzet is maguknak kell meggyújtaniok. Hát bizony alig langyos az a víz, egy órsnek a tüze sem akar égni, egy tudta csak forrásig eljuttatni a rövid öt perc alatt.

Ezután jött a nagy attrakció. A Normafa-lejtő szélén a döntőbíró kijelenti:

— A völgyben gázveszély! — Vezényszóra előkerülnek a gázálarok és a mosolygós arcú fiúk átalakulnak kutyafejű tatárokká. Aztán hajrá, neki a lejtőnek. Már aki! A páramentesítő lemezek bizony nem mindenütt működtek s vakon síelni, biz' nem a legnagyobb élvezet. Néhány bukás árán mindenki lejut.

De nini, csak nem történt valami baj? A Harangvölgy sporttelep bejáratánál valóságos mentőállomás dolgozik. Lábszárat színeznek, síszánkót építenek. Megtudom, hogy a feltevés szerint az egyik járőrtag „eltörte a lábát” s azt kell még mindig gázálarokban ellátni és tovább szállítani. Néhány perc és már reptül is a Harangvölgy kanyargós útján le a szánkó, rajta a rákötözött és pokrócokba csoma-

**LÁTOD, LÁTOD NEM HALLGATTÁL RÁM,
MOST RÓLAD IS GONDOSKODNÉK A
MAGYAR ÉLET-ES JÁRADEK
BIZTOSÍTÓ
INTEZET**

PÖLYA TIBOR

KÖZPONTI BUDAPEST V. LANDRASSY UT 8.

golt „beteg”. A Sporttelep egyik pontján megszűnt a gázveszély. Nagyon lélegzenek a fiúk, lerepülnek az álarok és most már igazán vígan repül a szán a parancsnokság épületéhez, a sporttelep villájához, hogy a döntőbíró megvizsgálja a szánkó és a beteg állapotát, átveszi a jelentést és a munka után jól megérdemelt forró teával vendégeli meg a járőr fáradt tagjait.

Alkonyodott, mire az utolsó járőr is befutott, de egy negyedóra multával már az eredmény is készen van.

- I. 15. Bethlen Gábor cs. cs. A) járőre 74.8 ponttal.
- II. 11. Bocskay cs. cs. B) járőre 66.5 ponttal.
- III. 25. Szt. Imre cs. cs. járőre 64.6 ponttal.
- IV. 11. Bocskay cs. cs. A) járőre 64 ponttal.
- V. 11. Bocskay cs. cs. C) járőre 63.2 ponttal.
- VI. Bethlen Gábor cs. cs. B) járőre 54.9 ponttal.
- VII. 4. BIK cs. cs. A) járőre 52.3 ponttal.
- VIII. 7. Werbőczy cs. cs. járőre 39.9 ponttal.
- IX. 320. Nimród cs. cs. járőre 25.5 ponttal.
- X. 252. Kis József cs. cs. járőre 15.7 ponttal.

A versenyen elérhető maximális pontszám: 90.
Megkérdezem még a verseny rendezőjét, honnan vette a verseny gondolatát.

— Az elmúlt évben az osztrák cserkészek mariazelli nemzetközi síversenyén rendeztek hasonló versenyt. Itt lestem el az ötletet és alkalmaztam a magyar viszonyokra. Az ötlet jó, a verseny a résztvevőknek is tetszett, jövőre nagy propagandát csinálunk neki és vasárnap rendezzük meg, akkor remélhetőleg többen elindulhatnak.

Megköszönöm a felvilágosítást és elbúcsúzom a rendezőktől, akik kinn alusznak a Svábhegyen, hogy másnap hajnalban kelve, megrendezhessék a síverseny második napjára kiírt futó- és lesiklószámokat.*

* A részletes eredményt lásd a 23. oldalon.

ORSZÁGOS CSERKÉSZ CÉLLÖVŐ VERSENY

Május 9-én rendezte meg a Cserkészszövetség az 1937. évi országos cserkész céllövő versenyt. Cserkészek részére három korcsoportban rendeznek egyéni versenyt és lesz külön csapatverseny cserkészek és külön csapatverseny öregcserkészek részére. A verseny nevezési határideje 1937. május 4. A verseny részletes kiírását és a nevezési űrlapokat minden cserkészcsapat részére a február 1-i körlevélben küldi meg a Cserkészszövetség. Érdeklődni tehát a Parancsnok uraknál lehet.

Névváltoztatás. Rodonyi-Palkovits Pál cserkésztsízt, a Magyar Cserkész munkatársra, nevét Jerney-re változtatta.

A „Pécsi diákok” Szegeden. A szegedi cserkészek lázas munkával készülnek a történelmi táborra és az előkészületek sorába még színelőadást is állítottak. Nagy Miklós, genesi plébános ifjúsági színdarabját, a török időkben lejártszó „Pécsi diákok”-at. A Városi Színház az zsófolásig megtöltötte a közönség. Az előadáson Sik Sándor, egyetemi tanár, a Cserkészszövetség tiszteletbeli elnöke beszédet tartott, melyben a magyar cserkészt huszonöt éves multjával foglalkozott és rámutatott a jövő útjaira is. A felvonások között a gimnázium szalózenekara szórakoztatta a közönséget. A rendezés és az előkészítés fáradságos munkáját vitéz Mária-földy Márton irányításával a csapat tisztjei végezték. A színpadi rendezés Ugrin József színművész érdeme.

„Katolikusok Csillaga” címen indult még januárban az Országos Magyar Katolikus Eszperantó Egyesület hivatalos lapja. Felhívjuk erre az új folyóiratra az eszperantóul tanuló katolikus cserkészek figyelmét. A lap évi előfizetési ára 2.— P. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, V., Géza-utca 4.

Finn költeményt írtak az árvalányhaj eszperantó nyelvű meséjéből. A Magyar Cserkészszövetség Eszperantó Köre több külföldi levelezőjének elküldte eszperantó nyelven az árvalányhaj meséjét. A kör egyik finn levelezője a meséből finn nyelvű költeményt írt és az megjelent a „Nuori Satakunta” finn ifjúsági folyóirat legújabb számának második oldalán. A cserkész eszperantó kör sok cikket közölték külföldi lapokban és 1936. évben összesen 73 cikk és hír jelent meg 13 ország 32 ujságjában, összesen 10 nyelven. A 32 ujság közül 11 ujság eszperantó nyelvű, 6 pedig cserkészlap volt. A cikkek Magyarországot, a magyar kulturális és cserkészességüket ismertették és azt bizonyították, hogy az eszperantó levelezés által sikeres munkát lehet végezni Magyarország külföldi ismertetése érdekében.

A levente-cserkész barátságának érdekes és értékes szimbólumát készítette el a győri iparos cserkész-levente zenekar karmestere, Weiszkopf Ede. Az egyik cserkészindulóból és a leventeirredenta indulóból egyes menetet állított össze. Ott, ahol a két testvér-intézmény barátságának elmélyítésére gondolnak, megszerezhetik ezt a menetindulót a győri iparostanonciskolában és a fiúk énekkel is kísérhetik a pattogó zene dallamát. Vezérszólam 2 P. Részletre: 4 P.

A Szegedi Cserkész Eszperantó Kör, febr. 2-án tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnöknek újból Babiczky Ede csest. tanárt választották meg. Titkár Dudás Ottó st. Pénztáros Csomba István ö. cs. lett. A Kör tanfolyamokat tart kezdőknek és haladóknak és az elkövetkező évben célul tűzte ki az eszperantó nyelv propagálását.

* „Rövidhullámok a címe annak az „Oriongyár” által kiadott hasznos füzetnek, amelynek célja, hogy a nagyközönséget tájékoztassa a rövidhullámú műsor vételéről. Ára 80 fillér. Kapható a rádiókereskedőknél.

* Nemcsak filmsztárok csináltak karrieresleges fogakkal, de közéleti férfiak, politikusok is sikereket értek el egy csillogó fogorral. A mindennapi életben is sokkal kellemesebb egy olyan ízzel tárgyalni, kimentés szájá üde lehetetet áraszt s bizony engedékenyen befolyásolja gyakran ilyen apróság a másik tárgyaló felet. Az ápolt, tisztá száj az egészségnek is öre, nem is szólva arról, hogy egy jóápoltságorsok sok kínzó fájást ment meg az embert. Önmagunknak használunk, ha fogunkat mindnapon reggel és este Kalodont fogkrémmel alaposan megtisztítjuk, amely kellemes ízű, a fogköképződést megakadályozza, a fogakat tisztán és épségben tartja.

A Vezetők Lapja rendkívüli száma, mely a történelmi táborok tudnivalóit tartalmazza, megjelent. Értékes anyagból nehéz egyes részleteket kiemelni, mind a húsz oldal olyan, hogy a történelmi táborokkal foglalkozóknak felette hasznos lesz.

Kimutatás a Magyar Cserkészek Eszperantó Gyakorló Köre által külföldön 1936. december 1-től 1936. december 31-ig elhelyezett cikkekből. Ebben az időközben beharminchárom cikket helyeztek el külföldön, külföldi ujságokban. A cikkek mind magyar vonatkozásúak, céljuk Magyarországot, illetőleg a magyar cserkészetet ismertetni. Ez utóbbi célból körülbelül 30 cikket ismerteti a magyar cserkészetet külföldön vonatkozásaiban. Tizenhárom országban, 31 ujság és 1 távirati ügynökség vette át cikkeiket és azokat 10 nyelven jelentette meg. Az országok szrint: Hollandia 7, Anglia és Finnország 5—5, Dánia, Német- és Lengyelország 3—3, Franciaország 2, végül Bulgária, Észtország, Portugália, Svájc és Új-Zéland 1—1 ujság. Ezenkívül 1 lengyel távirati ügynökség. Tizenegy ujság nyelve eszperantó, 5 finn, 4—4 angol és holland, 2—2 dán, lengyel és német, 1—1 észt, francia és portugál nyelvű. Több külföldi ujság, melyeknek eszperantó rovata van, ott is közölte cikkeiket. Figyelemreméltó, hogy 6 külföldi cserkészújság is közzétette cikkeiket. ill. híreiket a magyar cserkésztől. Angliában időzött Bacszy Ferenc cserkésztiszt, akinek előadásairól, amelyeket eszperantóul tartott, több angol lap közölt beszámolót.

Az „Irodalmi Hét” jan. 1-én lezárt pályázatai

(Folytatás.)

A verspályázat további eredményei:

Két első díjat adtunk ki. A pályanyertes költemények:

Karácsonyi ima. Irta: Csatlós János 929, Rákosszentmihály (16 éves). Hitével szinte eléri a zsoltárok egyszerűségét.

Szűz Mária cserkészei. Irta: Csillag Ferenc 889, Kiskunfélegyháza (20 éves). Művészi szépségű cserkészműve. Felolvassák a gyulai irodalmi esten.

Dicséretben részesültek a következők:

Tavaszi ének. Irta: Dárdai István tanfőnöve, Baja.

A vén harang. Irta: Szentiványi Olivér, 179, Bonyhád (17 éves). Egyik legszebb vers az egész pályázaton.

Mit mesél a fehér zászló? Irta: Ambrus József (315, Budapest). A dicséret a cserkészt illeti, aki fölfedezte, hogyan lehet lelki gazdagságunkat szavakkal kifejezni.

Irodalmi esten való felolvasásra kiadtuk még a köv. verseket:

Ifj. Kocsis Sándor (570, Bácsbokod): Édesanyám sírja. (Bácsalmásra.)

Nedeczky György (314, Budapest): Ha van anyád még. (Tolnatamási.)

Nedeczky György (314, Budapest): Magyar tenger. (Bácsalmás.)

A pályázaton a legszebb családi lírát Nedeczky György versei képviselték.

A többi versről legközelebb.

* Kérje legújabb árjegyzőkönyvet. Láng Tibor rádiószaküzlete, Budapest, VIII. Népszínház utca 21.

A szabadtárgyú novellák részletezése:

Dicséretben részesültek a következők:

Farkas Ferenc, 16 éves, győri 42-es cserkész Utolsó szimfónia és Oroszok c. igen figyelemreméltó írásai. Hangulatkeltésük, levegőjük kitünő, de környezetrajzuk elmosódó.

Karácsonyi Alajos (306, Budapest): Egy csók a Szentföldért. — Minden fényben romantikus elbeszélés. Ma ilyet írni anachronizmus. Felolvassák Gyulán.

Szentiványi Olivér (179, Bonyhád): Barátság. — Az önfeláldozó osztálytárs esete kitünően van megírva, a költői igazságszolgáltatás már mesterkelt. A cserkésznovella-pályázaton több esélye lett volna. Felolvassák Tolnán.

Belcsák Miklós (296, Aszód): Próbák tüzeben. — Csinált történet s az iparszerűleg teremtett short story hatása is érzik rajta. De jól emléltésre méltóak még a következők: A szülők iránti szeretet mindenre képes, (Regős Péter 179, Bonyhád). Levegője van, környezetrajza igen sikerült. Csak kissé egyhangú. Felolvassák Tolnán. — Számánóra a III.-ban, (Ora et labora). Nagyon élethűnek látszik, de költői alakításnak nyoma sincs benne. — Berossz, de semmi átélés nincs benne. — Egy eset, mely megesett (Magduci). Ennek meg éppen az a baja, hogy nagyon élményszerű. Ha már cserkész létére ilyet tesz az ember, legalább ne írjon róla novellát! — Oniliki vértanuja (Féltékeny). Különös írás, nagy feladat elé állítja az olvasó képzeletét. — Egy ember elindul (Sic itur). — Gyűnnek a fellegek (A papír mindent eltűr). — A tahycordia

(Juventus ventus). Kívánjuk, hogy jókedvű idővel humorra mélyüljön. Így is mulattat. — Csere (Előre). Kedves, tételenként megírt történetke. — Gyurka megjavult szívű fiú írása. Felolvassák Tolnán. — Mecske emlék (Szarvasgancs). Az élmény frissesége, a fiús hang nem téveszti el hatását. — A párbaj (Fecske). Hatásosan megírt történelmi novella. — Mi kell még (Élet). Isten nem vet bittal (Isten). Filmszenáriumba emlékeztetnek. A filmen a szereplők szépsége, a tájképek hangulata pótolja azt, amnyira hiányzik ezekből az írásokból.

A pontverseny állása.

Lásd a Vezetők Lapjában, február első szám. A 370-es csapat szám tévedésből szerepel. Helyette 570 olvasandó.

Az idézetkeresés helyes megjelölése:

1. Az őrsi rendszer és a tíz törvény, 18. lap.
 2. Az őrs megeremtése, 72.
 3. A Nagy Főnök levelei, II. 109.
 4. Regős káté, 8.
 5. Térképészet, 43.
 6. A gyakorlati őrsvezető, 37.
 7. A boldogulás ösvényeim, 76.
 8. Az őrs élete, 56.
 9. A Nagy Főnök levelei, III. 34.
 10. Az őrsi rendszer és a tíz törvény 63.
 11. A Nagy Főnök levelei, II. 59.
 12. A boldogulás ösvényeim, 111.
 13. Az őrs élete, 115.
 14. Táborozási könyv, 24 (II. kiad. 23).
 15. Az őrsi rendszer és a tíz törvény, 100.
 16. A boldogulás ösvényeim, 158.
 17. 101 Magyar Népdal, 4.
- A következő számban folytatjuk a pályázatok részletezését.

Az Irodalmi Hét Rendezőség

A 124. 6. Sziráky cs. cs. rövidhullámú csoportja üzembe helyezte rövidhullámú adóállomását és 80 és 40 méteren folytatja kísérleti adásait, minden vasárnap 7-9 óráig és hétköznapokon a kora reggeli és délelőtti órákban. Megalakult a csapat motoros őrs és heti két összejövetelen folyik a fiúk műszaki kiképzése.

A szegedi 123. sz. „Pálffy Dániel” cs. cs.-nál parancsnokváltás történt. Az új parancsnok Molnár Antal est., akinek vezetésével a csapat 2 rajjal kezdte meg a munkát.

A békéscsabai 239. sz. Munkácsy cs. cs. január 10-én csapatösszejövetel keretében fogadalmételt tartott, amelyen 16 jelölt tette le a cserkészfogadalmat. A csapat téli őrri versenyének vándordíját az „Oroszlán” őr nyerte.

A Jászkarajenői 877. sz. Zrínyi cs. cs. a karácsonyi ünnepélyén tartotta meg fogadalmételt. — Karácsonykor a hősök szobránál felállították a mindenki karácsonyfáját. A szegény gyerekek számára magukkészítette játékokat és szeretetsomagokat osztottak ki.

A 776. sz. Hertelendy cs. apródok kínai táncjelenete a gyöngyösi apródok 1937 január 17-én tartott műsoros délutánjáról.

A Gyöngyösi állami elemi iskolák cserkészapród csapatai, január hó 17-én, a Katolikus Kultúrházban műsoros előadást rendeztek dr Puky Árpád, Gyöngyös város polgármesterének védnöksége alatt. A felsővárosi iskola 776. sz. Hertelendy apródcapata ked-

ves rokokó-kínai és magyar táncsal szerepelt. A központi iskola Sz. László-capata vidám táborúzi jelenetet adott elő. Az alsóvárosi iskola 793. sz. Hollós Mátyás apródcapata részére Siklay Dezső, a csapat tisztje által frott „Turul madár szállj!” címmel írt irreudenta színművet.

A szerző ezen egyfelvonásas, harminc percig tartó színdarabot füzetalakban kinyomatja és példányonként előadási joggal együtt 2 pengőért közrebocsátja és a kiviteli módzatokhoz utasítást is mellékel.

Az egrí 154. sz. Dobó István cs. csapat, dec. 7-én tartotta teaesttel egybekötött műsoros Mikulás estjét. A karácsonyi ünnepek alatt az őrök nyolc szegény és sokgyerekes családot látogattak meg otthonukban. Mind a nyolc helyre karácsonyfát, ruhaneműt, élelmiszert és sok-sok gyűb ajándékot vevé, emlékeztek meg a szeretet ünnepéről. Karácsony másnapján volt az „Öreg Dobók” hagyományos találkozója a csapatotthonban. A csapat tisztikara, január havában az intézet „civil” ifjúsága számára — heti két órában, — légtöltelmi tanfolyamot tartott. Február első három napján pedig a csapat 15 cserkésze az egrí Várhegyen télitáborba szállva, élvezte a téli sport gyönyörűségeit.

Filléres gyors a Börzsönybe. Február 21-én, vasárnap a Börzsöny hegységbe, Drégelypalánkára kedvezményes turista gyorsvonat indul. A menettérti jegy ára 2.20 P. A vonat Budapest nyugati p. u.-ról február 21-én reggel 6 óra 10 perckor indul és 20 óra 14 perckor érkezik ide vissza. Megáll a vonat Szokolya, Nógrád, Diósjenő, Nagyoroszi, Drégelyvár, Drégelypalánk állomásokon, ahol le- és felszállni lehet. Jegyeket a „Magyar Turista Élet” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., Rákóczi-út 53, II. em.) lehet vásárolni.

DARMOL

cserkészek hashajtója

A szegedi cserkészek közös őrvezetői tanfolyama jan. 30-án kezdődött meg a reáliskola cserkészetotthonában. A tanfolyamot dr Albert István, 82-es pk. úr tartja. A tanfolyam márc. 7-ig tart és közös kirándulással és próbázással fejeződik be.

Balatonfüredi polgárista cserkészt, akivel az elmúlt nyáron Münchenben találkoztam, kérem, hogy a neki átadott dolgokat legyen szíves Farkas Ernő ker. sajtóelőadó, Szeged, Eötvös ucca 2. sz., V. cserkészkerület címre elküldeni.

A kisteleki 509. sz. cs. cs. Turul őrének vezetője: Topsér Gyula, 1937. jan. 4-én, 16 éves korában meghalt. A csapat, január 6-án, közös szentáldozást ajánlott fel az elhunytért.

Síverseny részletes eredményei:

- 16 éven felüliek futóversenye:
1. Rész István 4. cs. cs. 22 p. 38 mp.
 2. M. Kovács Jenő 16. cs. cs. 23 p. 08 mp.
 3. Német Imre 4. cs. cs. 24 p. 05 mp.
- 3-as csapatversenyben:
1. 4 BIK cs. cs.
 2. 11 Bocskay cs. cs.
 3. 15 Bethlen G. cs. cs.
- A Honvédelmi miniszter úr díjért futott csapatversenyben:
1. 15. Bethlen G. cs. cs.
 2. 261. Irinyi cs. cs.
 3. 11. Bocskay cs. cs.
- 18 éven felüliek slalom-versenyben 2 futam volt 14 kapuval:
1. Rödönyi Tibor 11. cs. cs. 1 p. 22.6 mp.
 2. Kegyes Jenő 11. cs. cs. 1 p. 30.8 mp.
 3. Jakopovits Béla 11. cs. cs. 1 p. 31.9 mp.
- 18 évesek lesiklóversenyében:
1. Méray Horváth Lóránd 11. cs. cs. 1 p. 23 mp.
 2. Szalkay Béla 44. cs. cs. 1 p. 36 mp.

3. Jobbágy János 11. cs. cs. 1 p. 37 mp.
- 3-as csapatversenyben:
1. 11. Bocskay cs. cs.
 2. 15. Bethlen G. cs. cs.
 3. 44. Rákóczi cs. cs.
- A kezdők csoportjában:
1. 320. Nimród cs. cs.
 2. 4. BIK cs. cs.
 3. 261. Irinyi cs. cs.
- Egyéni:
1. Hantz László 320. cs. cs. 55 mp.
 2. Üveges Sándor 261. cs. cs. 1 p. 01 mp.
 3. Ringer György 320. cs. cs. 1 p. 02 mp.
- A 16 évesek versenyében:
- 3-as csapatversenyben:
1. 11. Bocskay A) csapat.
 2. 11. Bocskay B) csapat.
 3. 15. Bethlen G. cs. cs.
- Egyéni:
1. Méray Horváth Lóránd 11. cs. cs. 1 p. 10 mp.
 2. Székely Tamás 32. cs. cs. 1 p. 11 mp.
 3. Gonda Valér 11. cs. cs. 1 p. 16 mp.

Aspirin gyorsan segít meghűlésnél,

rheumás és mindentéle fájdalomkánál.

Ugyeljen azonban a Bayer-keresztre, mely minden tablettán látható.

Bayer-kereszt nélkül nincs Aspirin.

Magyar gyártmány
Gyógyszertárakban kapható.

KÜLÜGYI HIREK

A világ löcserkésze, akinek legújabb szövegát vezetőhelyen közöljük, Indiában fogja ünnepelni nyolcvanadik születésnapját. A hindu cserkészek első nemzeti Jamboreején vesz részt Delhi-ben.

Máriacellben ezévből rendezték a második nemzetközi cserkészszívesenyt. Magyar versenyző csak a II. ifjúsági korosztályban indult. Jobbágy János, a 11. sz. Bocskay-csapat cserkésze lesiklásban harmadik, slalomban negyedik s így az összetett versenyben negyedik lett.

Egy gótbetűs eljegyzési kártyából megtudjuk, hogy Paul A. Siple, Byrd délsarki expedíciónak cserkésztagja december 29-én esküdtött örök hűséget Ruth Johannesmeyernek.

Birodalmi német fiatalember, volt cserkészvezető, nevelőnek ajánlkozik. Címe megtudható a külügyi vezetőtől.

Külföldi ügyekben hivatalos óra egyelőre csak hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 5-6-ig.

- Kezdők csoportjában:
1. 7. Verbóczy cs. cs. A).
 2. 7. Verbóczy cs. cs. B).
 3. 15. Bethlen G. cs. cs.
- Egyéni:
1. Nagymegyeri Nagy Károly 7. cs. cs. 57 mp.
 2. Putsay István 7. cs. cs. 1 p.
 3. Orosz Iván 7. cs. cs. 1 p. 05 mp.

A versenyek eredményei alapján:

A 11. cs. cs. nyerte a Főcserkész vándordíjat, a gr. Andrássy-vándordíjat, a Naszód-Neubauer-vándordíjat, a Färber-vándordíjat.

A 4. BIK az Erdős Gusztáv-vándordíjat és a Zsembery vándordíjat holtversenyben a 11. cs. cs.-tal.

A 15. Bethlen G. cs. cs. nyerte a Honvédelmi miniszter úr vándordíját.

A 44. Rákóczi cs. cs. nyerte a MTE vándordíját.

A 261. Irinyi cs. cs. nyerte a vidékiek vándordíját.

BAROMFI-FAJTÁK*

Winkler János gazdasági tanácsosnak *Baromfitenyésztés* című nagy, alapvető könyvéből vesszük e képeket. Csak néhány sornyi magyarázatot fűzünk hozzájuk. Van gazdasági, sport- és pepinertenyésztés. Az első csak a hús- és tojástermelés szempontjait szolgálja, a másodiknak célja egyes fajtákat kitenyészteni, a harmadik mind a két irányt tekintetbe veszi. A fajták oly csoportok, melyek testalkatát és hasznosítás tekintetében egyformaságot mutat-

nak és az erre vonatkozó jeleket átörökítik utódaikra. fajták természetesen, ha csupán a közös életviszonyokból való alkalmazkodás által jöttek létre és kultúrfajták, az előállításukhoz az ember mesterkedése is hozzájárul. A természetes fajtákat kultúrfajtákkal nemesítik. Egyelőre csak bemutatjuk a baromfiak legnevezetesebb fajtáit. Tulajdonságaikról, tenyésztésükről és tartásukról máskor alkalommal szólunk.

Kendermagos magyar tyúk.

Sárga magyar kakas.

Fehér leghorn kakas.

Sárga cochin pár.

Sárga orpington tyúk.

Plimut kakas.

Rhode Izland pár.

Fehér wyandotte kakas.

Simalábú langsan.

* Innen kezdve állatvédő és kiseserkész közlemények. Az állatvédő részt Fodor Árpád szerkeszti.

1937 MARCIUS 15-ÉN

legfőbb védnökünk, a KORMÁNYZÓ UR ÖFÖMÉLTÓSÁGA tiszteletére a Magyar Csereserkészek e tiszteletén ott lesz a mozgalom valamennyi kiváló vezetője. Hívjátok meg szüleiteket, rokonaitokat és ismerőseiteket.

BETYÁR

IRTA: NYÁRY ANDOR

Ez a Betyár okos tekintetű, nagyszőrű és bozontos fejű kis kutya volt.

Egyik főhadnagy társam hozta magával az orosz harctérre.

A történetét is elmesélte.

Ugy volt, hogy egyik délutáni sétája alkalmával találta kinn a mezőn. Akkor Betyár akkorácska volt még csak, mint az öklöm. Ott nyüszített, sírt szegényke az árokban. Éhes volt és fázott, mert lelketlen gazdája kidobta, hogy elpusztuljon.

A főhadnagy jószívű ember volt és lelkes állatbarát, felvette hát a nyüszítő, síró kis kutyát, nagyon megsajnálta, köpenye sarkával betakargatta, hogy ne fázzék, hazavitte s mivel Betyárnak egyetlen foga sem volt még akkor, cuclit dugott a szájába, azzal nevelgette s a kis árva jószág olyan okos és helyre kutyává fejlődött, hogy öröm volt nézni.

Mikor gazdáját beosztották a menetszázadba, a kutyát is magával hozta. Betyár olyan otthonosan érezte magát a vasúti kocsiiban, hogy a vele utazó bakák már a legelső pillanatban megszerették. Betyár pedig szintén nagyon megszerette a bakákat. Ha látta, hogy valamelyik eszik, odament hozzá, a hátulsó lábára ült és szolgált rendületlenül, közben a füleit hegyezte, csillogó, szép barna szemével pedig nézett, az első lábait meg összetette és úgy kért egy falatot.

Ki ne adott volna neki!

Minden ételt szeretett, mindent megevett jóízűen, de legjobban mégis a cukrot szerette.

Ha valaki csak azt mondta előtte, hogy: cukor! örömeiben valóságos bukfeneket hányt. Tudta ugyanis, hogy a cukor szó után maga a cukor következik s ha azt akarja, hogy azt meg is kapja, akkor neki meg kell érte dolgozni. Hát ezért bukfenezett. Ha pedig kapott valamelyik bakától egy darabot, messzire elvitte, nehogy eszébe jusson valakinek elvenni tőle.

Mire a harctérre érkeztünk, pedig nem is olyan sokáig tartott az út, egyetlen bakának sem volt egy darab cukra sem.

Betyár kutya mind megette.

Volt ennek az ügyes, okos kis kutyának szép, becsületes neve is, de hogy mi volt, arra már nem emlékszem.

A bakák bozontos fejeről, hosszú, kócos szőreről és csillogó, élénk szeméről nevezték el Betyárnak.

— Na, megállj, betyár! — mondogatták neki tréfásan, mikor nem tárgított mellőlük.

Igy maradt rajt aztán a név, amely annyira találó

volt és annyira ráillett, hogy az ember önkéntelenül elnevette magát, ha ránézett.

Sok szép, megható történetet hallottam már a kutyáról, végtelen hűségéről, de azt a szeretetet, azt a hűséget és azt a mélyeséges ragaszkodást, amelyet Betyár részéről láttam a gazdája iránt, nem felejttem el soha.

Amit Betyár tett és cselekedett, szinte emberi érzésről tanuskodik. Sőt még az emberek között is csak a nagyon mélyen érzők volnának képesek arra.

Betyár a harctérre való megérkezése napján kicsit idegesen viselkedett. A golyózáporban és az ágyúk bömbölése közben furesán érezte magát. Szűkölve ment a gazdája után és lapult a földre, amikor egy-egy golyó füttyülve elspolt a füle mellett.

Okos szeme azonban akkor is a gazdáján csüngött, annak a tekintetét kereste, mintha tőle kért volna tanácsot, vagy bátorítást s ha a főhadnagy ránézett, hátra lapitotta a fülét, a farkát megcsóválta, a szája szélét megnyalogatta, mintha panaszosan azt mondta volna:

— Vigyázzunk, édes gazdám?... Hej, de nem jó világ van erre! Ugy jár a halál, mint odahaza aratáskor a kaszások.

De aztán mennyire megváltozott, amikor a tűzkereszteségen átesett!

Akár maguk az emberek.

Másnap már nem lapitotta hátra a fülét, ha feje mellett elspolt a golyó, de nem ám! Nem nyugtalanította a láрма. A fejét sem rázta a géppuskák kattogására. Még az ágyúbömbölés sem döbentette meg. Már nem is törődött vele. Ütközetek alatt egerészett és a szöcskéket kergette. Ha néha melléje vágott egy golyó, a fejét felemelte, odanézett, de csak egy pillanatra, aztán tovább kapart, ásott, mintha nem is érdekelte volna a golyó, mintha nem is neki szólt volna.

A gránáttal hamarosan megbarátkozott, a srappal azonban sehogyan sem tudott összeférni.

Bozontos fejébe ugyanis sehogyan sem fért bele, hogy mi a csuda lehet az, ami messzi valahol nagyot durran, aztán jön, jön, sípol, sívít, jajgat s amikor fölibe ér, ismét durran egyet és száz, meg száz zizegő, bűgő darab csapkod körülötte.

Valahányszor srappell közeledett feléje, abbahagyta a kaparást, a fejét féloldalra hajtotta és fél füllel hallgatódzott a hang irányába. Mindenáron ki akarta tapasztalni, hogy hogyan is van azzal a bolond robbanással. Mikor pedig a golyó szétpukkadt és egy-egy darab melléje csapódott, odaszaladt, mérgesen beleharapott a földbe és dühösen, szinte tajtékozva csaholt. Ugy látszik, hogy okos eszével meg akarta harapni, amiért őt és a bakákat megijesztette.

Sokszor egész nap egyebet sem csinált, csak az ágyúgolyókat kergette és a becsapódásuk helyét harapta a földben.

A legkülönösebb azonban az volt, hogy amikor a gazdája kitüntetését kapott, annyira örült, hogy a nagy örömtől alig tudott magán uralkodni.

Egyik ütközetben egy srappell előttünk pukkant szét és repeszdarabjai közül az egyik eltörte a főhadnagy karját, a másik meg ugyanakkor a Betyár lábát.

A kutya felnyüszített. A váratlan megsebesülés rendkívül meglepte. Egy pillanatig mereven állt, aztán gyorsan nyalogatni kezdte a sebet, majd eltört, **lógó lábát a gazdája felé tartva, fátyolos szemével ránézett és fájdalmasan** vinnyogott, mintha mondta volna:

— Édes gazdám, segíts rajtam?

De amint meglátta gazdája vérző karját, a maga fájalmát mintha hirtelen elfelejtette volna, lassan, ragyogó tekintettel odabicegett hozzá, leült előtte a hátulsó lábára és ijedt szemekkel nézett rá.

A főhadnagy látva a kutyája nagy és aggódó szeretét, gyengéden megsimogatta a fejét és meleg szóval megkérdezte tőle:

— Te is megsebesültél?

A kutya szelíd tekintettel csóválgatta a farkát, hálásan megnyalta a simogató kezét és pislogó vigasztalással nézett gazdájára.

A két sebesült aztán szépen elballagott a kötözőhelyre és jelentkeztek az orvosnál.

Az orvos a főhadnagy után, mint becsülettel megsebesültet, bekötözte Betyárt is. Szépen bepólyázta a lábát, aztán a két sebesült, a főhadnagy és a kutya annak rendje és módja szerint felkerültek Budapestre a katonai kórházba.

Itt együtt voltak, együtt szenvedtek és együtt jártak az orvosi rendelésre.

A kórház egész személyzete ismerte Betyárt, aki a harcteret megjárta és az ármádiában ő volt az első négy lábú harcos, aki megsebesült a hazájáért.

Igen nagy tekintélye volt Betyárnak s mint azelőtt a harctéren, úgy itt is mindenki neki hízelgett és mindenki szeretettel dédelgette. A sok jó falattól rövid idő alatt úgy meghízott, hogy csak úgy domborodott az oldala.

Valahányszor a főhadnagy új kötést kapott a karjára, ugyanakkor Betyár is a lábára. Ugy tűrte, úgy tartotta a lábát az orvos elé, mint a beteg gyerek. Néha még nyögött a kötözés alatt, úgy, amint egyik-másik kényesebb természetű harcostól hallotta. Bizonyosan azért tette, mert az orvos ilyenkor megsimogatta a fejét és cukrot dugott a szájába, hogy a szenvedését kicsit enyhítse. Kötözés

után pedig sohasem mulasztotta volna el, hogy hálája jeléül meg ne nyalja az orvos kezét.

Mikor a sebeik már hegedni kezdtek és szabad volt nekik sétálgatni, együtt sántikáltak az Andrássy úton.

Mentek, mendégéltek, nézelődtek.

Elől ment bepólyázott, bícegő lábbal a Betyár, hátul pedig felkötött karral a főhadnagy.

Sohasem volt még a derék Betyárnak olyan jó dolga, mint itt a fővárosban. Ebédre négy tál ételt kapott, amint a gazdája.

Két hónapig tartott a gyöngyélet s mivel mindenféle jónak egyszer vége szokott lenni, a gyöngyéletnek is végeszakadt. A főhadnagy karja is meggyógyult, meg a Betyár lába is.

Újra bevonultak a kaszárnyába, újra beosztották őket a menetszázadba és a két régi, sok csatát átélte bajtárs újra felkerült a harctérre.

Betyár azonban most nagyon megváltozott. Előbbeni harctéren léte alatt sokat látott, sokat tapasztalt és sok mindent tudott.

Már nem kergette a sprapnelleket. Nem ugatta a sipolva repülő golyókat, nem kapkodta a szélből hajtogatott fűszálakat, ütközet közben nem kergette az egereket és a szöcskéket. Lapult és vigyázott magára. Régi hadviselt, sebesült kutya volt, a maga lábán keserűen tapasztalta már és jól tudta, hogy mi a háború és hogy mi az, ami messzi valahol puffan, aztán sipolva jön s mikor odaér, ahol az emberek vannak, újra puffan egyet és maga körül golyókat szór. Tudta, hogy a sprapnellét nem kergetni kell, hanem el kell előle bújni, mert ha az embert eltalálja, örökre becsukódik a szeme és többet nem látja meg az Isten szép napját. **Betyár pedig szerette a gazdáját és ezért élni is akart érte.**

Régi, bolondos kedvének már az árnyéka sem volt meg. Nem kért a hátulsó lábára kuporodva, mint azelőtt tette és nem vetett bukfencet, ha cukrot kínáltak neki. Nagyon-nagyon megkomolyodott.

Gazdáját — amit hajdan gyakran megtett — most sem hagyta volna el egyetlen percre sem, talán a világerő sem. Állandóan a nyomában volt s ha szólt neki, nem ugrált és nem nyüszített örömben, mint azelőtt. Odasimult hozzá, végtelen hűséget tükröző szemét rámeresztette és úgy nézett rá hosszan, sokszor órákig. Még a szeme pillája sem rebkent.

A kutyaismerők azt mondták ilyenkor, hogy beteg és szeretné megmondani a gazdájának, hogy mi je fáj.

Pedig a kis Betyár nem volt beteg, hanem meleg és jószágos szívével érzett valamit.

És igaza volt.

Érzett a kis Betyár valamit. Nagyon jól érzett.

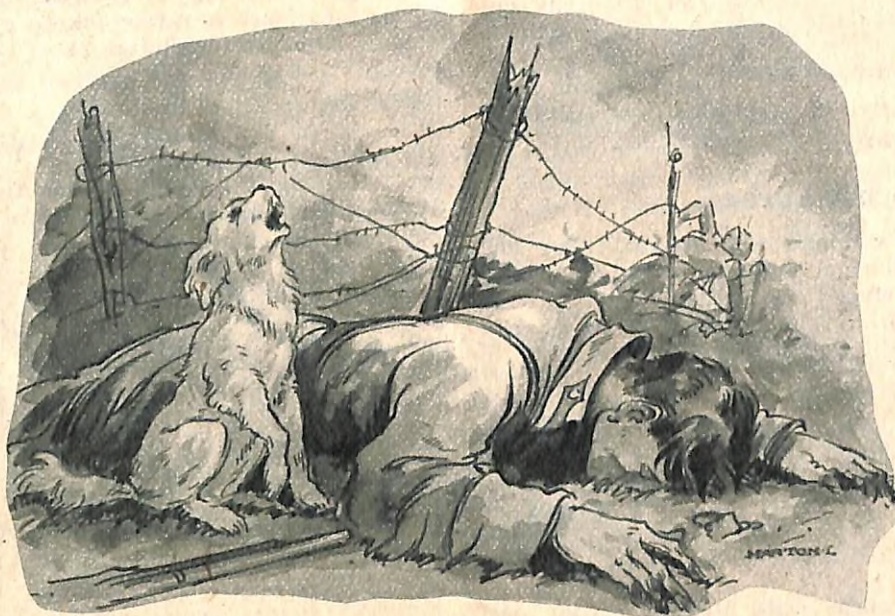
És amit érzett, az nagyon hamar bekövetkezett.

A legelső rohamnál a gazdáját, a főhadnagyot, homlokra találta egy ellenséges golyó és összeesett, mint a leejtett ruhadarab. Annyi ideje sem volt, hogy a hűséges Betyártól elköszönt volna. Még azt sem tudta mondani: jaj!

A kutya látta, hogy a gazdája elbukott, hozzászaladt, húzta a zubbonyát, fel akarta állítani, majd amikor ez nem sikerült neki, szaglászni kezdte, rosszat, nagyon rosszat sejtett, pillanatról-pillanatra nyugtalanabb lett, nyalta a

kezét, az arcát, vérző homlokát és körötte futkosott, mint az őrült. Egész lényén meglátszott, hogy okos és hűséges eszével már tudja, hogy mi történt, hogy már nincs az, akit a világon a legjobban szeretett, aki őt egyszer nagyon régen kidobott árságában magához vette, felnevelte és egész életében vele volt, megosztotta vele a kenyerét, a lakását, az örömet és a bánatát.

Mikor ezek a nehéz, szívetelő gondolatok átviharoztak benne, felborzolta szőrét, leült gazdája mellé, az égre nézett, mintha onnét várna

Leült gazdája mellé, az égre nézett, aztán vonítani kezdett...

irgalmatlanul nagy fájdalomra vigasztalást, aztán vonítani kezdett és vonított olyan fájdalmasan, olyan keservesen és olyan szívettépoen, hogy aki látta és hallotta, könnyezni kezdett ennek a szerencsétlen és elárvult állatnak a mérhetetlen panaszán.

A golyók füttyültek, sivítottak, jajgattak, de Betyár túlvivőttötte valamennyit.

Ütközet után a főhadnagyot eltemették. Fölibe dobott emeltünk, a sírját teleraktuk virággal, megkoszoroztuk, a század imát mondott a sírja felett, aztán búsan, nehéz szívvel eltávoztunk, másfelé szóltott bennünket a parancs.

Mindnyájan elmentünk.

Valaki azonban ott maradt.

Betyár, a hűséges állat, a kutya.

Hiába hívtuk, hiába csalogattuk, hiába akartuk erővel elhurcolni, ugrált, ficánkolt, dobálta magát, vonított, még harapott is.

Elegendtük.

Akkor visszaszaladt a sírhoz, ásott, kapart, s mikor elfáradt, ráfeküdt, lehajtotta a fejét a rögökre és meg sem mozdult. Mintha melegíteni akarta volna gazdáját.

Éjszaka még hallottuk rémesen fájdalmas vonítását...

Egy hét múlva, amikor utunk ismét arra vezetett, elmentem a sírhoz. A sír fölött egy lucskos, összekuporodott kis szőrösömő feküdt:

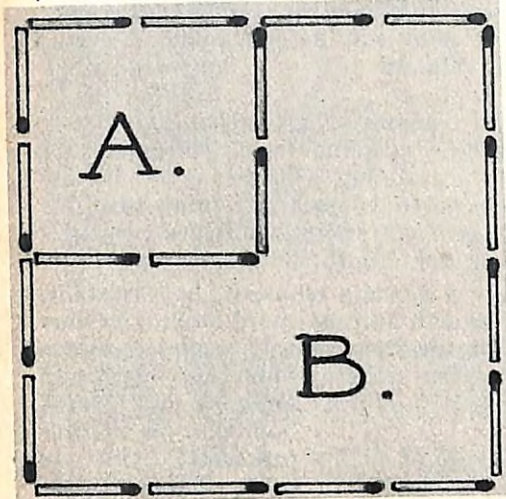
a Betyár, élettelenül.

FOSZFOROSFEJŰ KOBOLDOK

(Gyufaszál talányok és játékok)

1. A titokzatos végrendelet

Meghalt a jó öreg farmer bácsi. Gyermekei könyves szemmel bontották fel végrendeletét.

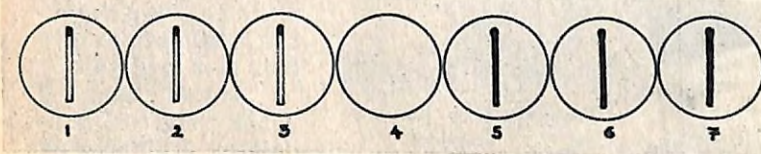
„Legidősebb fiamé legyen házam és kaktuszültetvényem, mely birtokom (16 gyufaszállal körülvett terület) északi-keleti sarkában, megjelölt területen fekszik (A) Hogy négy fiatalabb gyermekem boldogan s irigykedés nélkül élhessen, osztassék fel közöttük cukornád- és gyapotültetvényem (B) négy egyenlő alakú

és egyenlő területű részre (8 gyufaszál segítségével!)”
Szegény gyerekek hogyan osztokdtek?

2. Körből-körbe

Rajzolj hét kört és számozd meg azokat. Végy hat gyufaszálát, ezek közül hármat feketíts be tussal, vagy tintával. Az ábra szerint helyezd a körökbe.

A feladat, hogy a három fehér szál helyet cseréljen a három feketével, tehát a fehérék kerüljenek az 5, 6, 7-be, a feketék pedig az 1, 2, 3-ba.

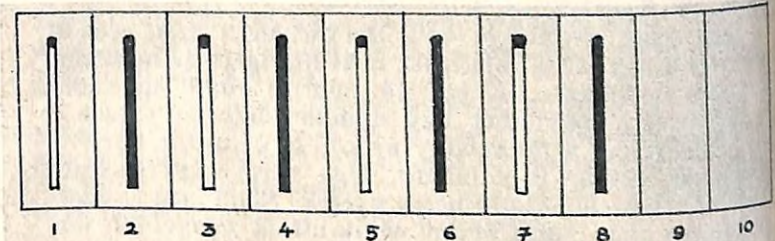
Mozoghatunk üres körbe való lépéssel, vagy üres körbe való ugrással. Lépés az, ha pl. az 5-ös feketét átteszem a 4-es körbe, ugrás, ha pl. ezen a 4-es körbe tett feketén átugrom a 3-as fehérrel a most már üres 5-ös körbe. — Ha ugrom mindig csak egyet ugorhatok keresztül. A már elmozdított fehéret, vagy feketét eredeti helyére visszaléptetni, vagy visszaugratni nem szabad.

Többféle megoldás lehetséges.

3. Páros ugrás

Rajzolj tíz téglalapot sorba egymás mellé s számozd meg őket. Végy nyolc gyufaszálát (fess be közülük négyet feketére) s helyezd el a gyufaszálakat az ábra szerint.

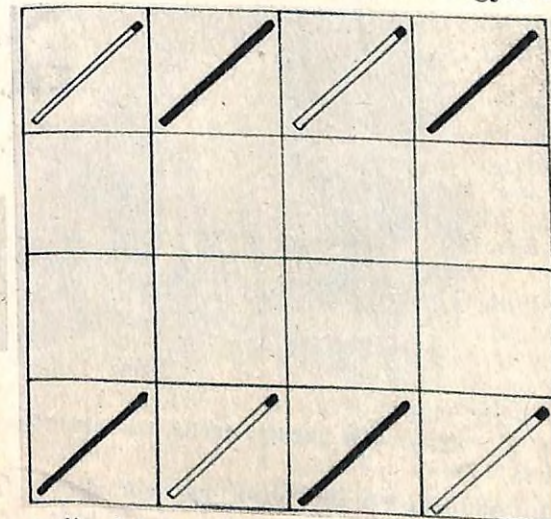
Feladat: Négyeszeri „páros-ugrással” hozd a fehér és fekete gyufaszálakat egymás mellé. Páros-ugrás az, ha két

egymásmelletti gyufaszálát veszel fel s azokkal minden felcserélés nélkül olyan sorrendben, ahogy vannak átugrasz két üres téglalapba. Hogy hányan ugrasz keresztül az nem fontos. Pl. az 5-ös fehér és a 6-os fekete gyufaszálakkal átugrasz a 9-es és 10-es üres téglalapokba (9-esbe kerül az 5-ös fehér, 19-esbe a 6-os fekete). Fontos az, hogy mindig párosan ugorjunk.

4. „Sor“-játék

Rajzolj 16 kockát egymás mellé az ábra szerint. Végy 8 gyufaszálát, fess be azok közül négyet feketére. Helyezd el

őket felváltva két sorba két oldalon négy-négy kockába.

A játékot ketten játszóak. Az egyiké a fehér, a másiké a fekete gyufa. Cél, hogy valamelyik fél „sort” csináljon, azaz gyufaszálait egy sorba hozza akár vízszintesen, akár függőlegesen, akár átlóirányban. Felváltva kell húzni a gyufaszálakkal, mégpedig lehet minden irányban (tehát mindig csak egy kockával tovább.

Megfejtés az 1., 2., 3.-hoz a 30-ik oldalon.

Jákó.

Sírnak a madárkák...

Éheznek a madarak;

Adós nekik: ne maradj!

Meghálálják teneked...

... Az ő daluk: szeretet...

Fel-felsír a kis cinke:

Az eleség picinyke.

Jobb dolgom volt a nyáron:

Bogárt ettem az ágon...

Sír a sok verébsereg:

Egyre csak így kesereg...

Szánjatok meg, gyerekek:

Mert így élni nem lehet!

Radványi Sándor.

Akit megcsókolok...

Akit megcsókolok,
Annak arca sápadt,
De azért megcsókolom:
Az anyámat.

Akit megcsókolok,
Annak teste fáradt,
De azért megcsókolom:
Az anyámat.

Akit megcsókolok,
Az én értem fárad,
Éppen azért megcsókolom:
Az anyámat.

Keresztényi József,
Bp. bencés gimn. VII.

Vagyis lattimból házidanítót kaptam.

— Lurkó naplója —

A bizonyítványomban 1-gy kis csinntalanság esett, amely lattimból uccolt, hogy 4-es. Ez okból, kis naplóm, némi Busongás ért, vagyis atyám rámhúzott pár 6-almas csapást s miközben dorgált, így fojtatta:

— Megájj, kölok, megájj, kölok, felkiáltójel.

Pedig ép megáltam, míg kaptam aszt a párat, de az hagyán, mert kaptam kisvártatva 1 házidanítót is.

Atyám ij szavakkal méltatott a helycinen megjelent Házidanító úrnak:

— Miccse kfmélje, kérem, eszt a Hanyag egyént, vesse bele minden latját... Jaly lesz neki, ha évvégén Megbukik.

A Házidanító diadal itasan bólintot:

— Gondom lesz eme kis ne bulóra.

Már mint rám. Haha, kis naplóm. Persze, én egy szelidet pislantotam, de nem felejtetem el kőnig tanácsát, hogy ne hagyj magad, pupák, tanujj, de ne hagyj magat igazoltatni és reckirozni 1 ijen dulbuzgó fijatal embertől.

Igy asztán elköszelgett az 1-ső tanóra, mint korepitor.

Házidanítóm a cvikergye mögül rámnézett s okosan döbrökte:

— Az alapfogalmakkal lyőjünk tisztába, kisöcsém.

Tudod, mijaz: eo?

— Megyek.

— Hejes — buzgot túl a Házidanító. — Hád ez ige vagy főnév?

— Ha én megyek, az főnév — éreztem Indítatva makamat.

— Hah — rebekte a danító úr és hosszú magyarázatba kezdett.

Én közben néztem a nakkendőjét. Amint beszélt, az mindig Mozgot, mert ojan volt az ádam csutkája, hogy hun fel kuszot, hun le, mire a nakkendője is Mozgot. Nagyon unalmas és szocijális volt, amit beszélt.

Asztán rámvette tekintete pillantását és kérdeszte:

— Én megyek, esz főnév vagy ige, kisöcsém?

Hallgattam, mint 1-gy kis aranyhal.

Házidanítóm mexoritotta a nakkendőjét (nem csoda, mer annyit szánkázot) és Idegessen monta:

— Nem főnév, kizsöcsém...

1-gy szó nem sok, de annyit hallgattam.

— Nem főnév — emelte fel Ékesen a hangját a Házidanító, — ne keserics, kizsöcsém, hád akkor mi asz?

Mint a pusztá lég, halgattam, mert igazán nem tudtam, mit kell felelni egy ijen számnévi igenév esetében.

A danító ádam csutkája remeget:

— Nem hozol ki... nem hozol ki a sodronyból. Arra

felelj hát, mint mondotam, mire is mondotam, ja igen — és it úgy reszketet a beszédértelme, mint egy kis Hajszál a fűben — hogy mi ez az én megyek, ha nem főnév...

Most már erőt vettem dudományomon és kiváktam:

— Dárgyeset!

Elszürkült a Házidanító és úgy hebekte:

— Hehehe... — itt kaccagot gúnosan, — én megyek, hol itt a dárgy?

— A menés dárgya én vagyok — közöltem vele, mire ő minha darázs csipte volna a skorpióját, felugrot. S mormolta halántékát Húsítve kezejével:

— Hejej, kizsöcsém, hejeje, kizsöcsém...

Épen eben a bercben atyám beléptétől lett zajos a szobánk.

— Dudatlan a köjök, mi? — harsokta duzadt szigorral. — Ugy hát ne tessék kfmélni semi eszközt a latból...

S ekkor oj atyai naklevesben volt részem, hogy sokáig felejthetetlen dárgyeset lesz ez számomra.

A tetejébe kőnig még kimosolygott:

— Fogad részvétemet.

Iszonyun kel hát tanulnom lattimból. A Házidanító úr ma is, minjárt it lesz.

Búcsúzom tehát kis naplóm.

Hej: én megyek...

Házidanítóm a cvikergye mögül rámnézett...

Lovak csökönnyössége

A karácsonyi szent ünnepek alatt látott szomorú eset késztet arra, hogy erről a kérdésről egy pár szót szójak éppen most, mikor ez a legidősebb és mert cserkész alkalomadtán jó tanáccsal segíthet.

Az ünnepnapok összetorlódása következtében szünetelt a munka több napig, különösen a fuvarosok körében, akik az ünnepek miatt nem szállíthattak árukat. Ennek folyománya volt, hogy a lovak szokásuk ellenére több napon át pihentek, nem volt rajtuk a szerszám és a jó meleg istállóban elnyújtózkodhattak. Természetesen a szokatlan hosszú pihenés a lovaknál is kiváltotta azt az érzést, hogy jó volna tovább pihenni és talán rájött egyik-másik, hogy a pihenés jobb, mint a nehéz munka. De azért a lovak tudják, mi a kötelességük és ha ilyen szokatlan szünet van, megérik és nyugtalanok. Az ösztönük hajtja őket munkára. De a hosszú pihenés alatt a szügyét nem nyomja a szerszám, elpuhul és, amint a szerszámot ráteszik, fájdalmat okoz neki, visszahúzódik és nem fekszik bele a szerszámba. Ezt a tudatlan kocsis csökönnyösségnek minősíti és az ilyen állatot agyba-főbe veri. Ez is fájdalmat okoz neki, még kevésbé húz és még inkább hátrál. Ezt a bajt pedig nagyon könnyen meg lehet szüntetni.

Ha ilyet láttok, fogassátok ki a lovat a kocsiból, székéből, vétessétek le a szerszámot és ha van kéznél szalma, széna, azzal, ha nincs, akkor valami vastagabb ronggyal vagy zsákdarabbal csutakoljátok át vagy dörzsöljétek meg óvatosan a ló szügyét, míg az jól át nem melegszik. A szerszámot is tegyétek meleg helyre addig, ha lehet, vagy dörzsöljétek át azt is, hogy megmelegedjen és úgy tegyétek rá. Azután vezetve indítsátok meg a lovat. Ha nagyon érzékeny a szügye, a melltartó szíj alá tegyetek egy puha rongyot, hogy a kemény szíj ne nyomja. Nagyon sokszor a szerszám alatt összegörnyed az állat, mintegy mutatja, hogy menekülni akarna a maró szíj elől vagy a szerszám egyéb részeitől. Ilyenkor a szerszámot le kell venni, meg kell nézni, nem áll-e ki szeg vagy gomb, nem szakadt-e el a szerszám, vagy az istrángtartó, nem nyomja-e az állatot. Ahogy az embernek fáj a nagyon szép, de annál szűkebb cipő, vagy a szűk ruha nyomja a mellét és nem tud lélegzeni, az állat is éppen olyan érzékeny szerszáma hibáival szemben. Nagyon sokszor a jó, szelíd ló makacs lesz és nem akar indítani, mert megpatkolták és a szög nem a pata szarujába ment, hanem a húsba. Az rettenetes fájdalmat okoz, nem mer rálépni a lábára. Ez olyan dolog, mint ha az ember

körme alá szálka megy és ezzel a szálkás kézzel kellene dolgoznia. Ez nemcsak a fájdalom miatt veszélyes, de a föld porából tetanus (merevgöres) bacillusok kerülhetnek a megsebzett lába és onnan a vérkeringésbe. Ha látjuk, hogy az állat megsántul, vétessük le a patkót és nézzük meg, nincs-e seb a lábán, mossuk jól ki fertőtlenítő folyadékkal. Ha lehet, a szarut metszessük ki jó darabon, hogy a seb teljesen feltárujon és jól ki lehessen mosni. Ezután egy kis kékgálic darabbal meg kell érinteni a seb felületét (orvosi műszóval: kiégetni). De ilyenkor vigyázni kell, hogy a ló meg ne rúgja az embert. Oldalt kell állni és nem a ló fara mögé, mert hasba rúg minket. Ha már a sebet így kezeltük, jól kössük be, hogy fertőzés ne történhessen. A talpára egy régi, tiszta filcdarabot vagy más tiszta rongyot tegyünk addig, míg állatorvossal vagy megbízható kováccsal megnézetjük. Szóval, ne az ostor boldogabbik végével, kerítéskaróval bíztassuk a lovat munkára, hanem keressük az okot, távolítsuk el azt és akkor emberséges, jó munkát végeztünk.

Kuki bácsi.

TINTA, AMELY FEST ÉS MÉGSEM FEST

Hölgyeim és urrrraim!

Van szerencsém bejelenteni, hogy a mai naptól megnyílt 15 ló- és 3 számárerőre berendezett kékfestő üzemem. Egy pillanat és bármilyen színű anyag varázsló kezeim alatt kékké változik.

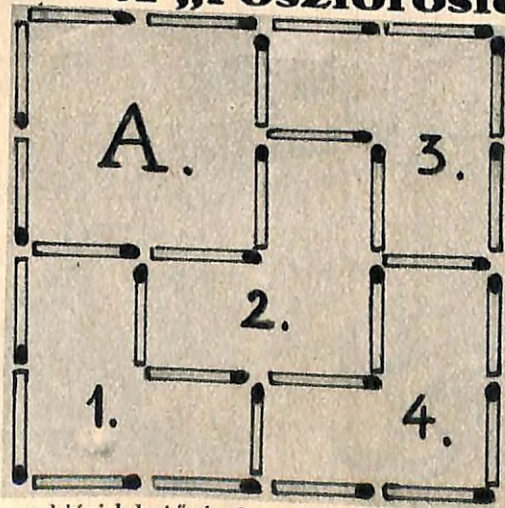
Szabad talán bebizonyítanom tudásom. Amint látom, Pipere úr, önnek igen szép díszszekendője van. Kedves emlék, úgy-e? Kérném egy pillanatra! Itt van kérem egy üveg író tinta. Kék, mint a tenger és elsőrendű, mert magyar! Öntsük tele vele ezt a poharat! Egészségünkre! Ja, pardon, hisz ez tinta, nem tokaji. Kételkednek bennem? Hamar tollat, papírt, hadd állítsak ki az önök részére egy 100 P-ös csekket.

Talán önnek, őrsvezető úr, hogy résztvehessen a hollandi jamboreen. Tehát a tinta ír — skót, angol. Most pedig fürdessük meg Pipere úr illatos zsebkendőjét. Így ni! Tessék? Mintha tiltakozott volna. Nincs semmi baj. A zsebkendő ép és egészséges. Parancsoljon!

Magyarázat: Két pohár van egymásba téve és a két pohár közötti résbe öntjük a tintát. A kisebb pohár belseje tehát üres marad, amit messziről nem lát a közönség. Lehet azonban sötétkék posztóval bélelt poharat vízzel megtölteni, ami szintén a tintával telt pohár látszatát kelti, de akkor a fenti szöveget meg kell változtatni.

A „Foszforosfejű koboldok“ megfejtése:

1.

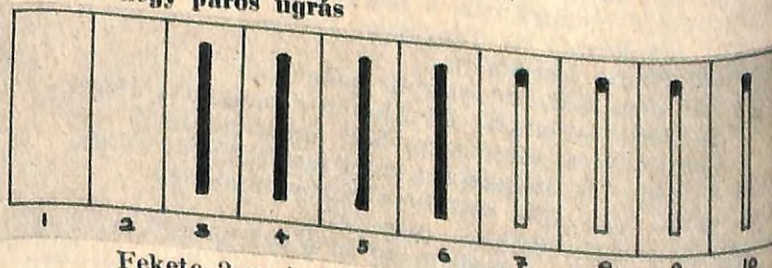

2. A megoldási lehetőségek egyike:

- Fehér 3-as lép 4-re.
- Fekete 5-ös ugrik 3-ra.
- Fekete 6-os lép 5-re.
- Fehér 4-es ugrik 6-ra.
- Fehér 2-es ugrik 4-re.

- Fehér 1-es lép 2-re.
- Fekete 3-as ugrik 1-re.
- Fekete 5-ös ugrik 3-ra.
- Fekete 7-es ugrik 5-re.
- Fehér 6-os lép 7-re.
- Fehér 4-es ugrik 6-ra.
- Fehér 2-es ugrik 4-re.
- Fekete 3-as lép 2-re.
- Fekete 5-ös ugrik 3-ra.
- Fehér 4-es lép 5-re.

3. A négy páros ugrás

- Fekete 2-es és fehér 3-as ugrik 9 és 10-re.
- Fehér 5-ös és fekete 6-os ugrik 2 és 3-ra.
- Fekete 8-as és fekete 9-es ugrik 5 és 6-ra.
- Fehér 1-es és fehér 2-es ugrik 8 és 9-re.

REJTVÉNYEK

Rovatvezető a budapesti 223. sz. P. L. Sz. csapat. A megfejtéseket a következő címre küldd: „Magyar Cserkész rejtvénye“, Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6. Budapestiek személyesen is behozhatják a Cserkészházba.

Megfejtési határidő: 1937 március 1.

I. Cserkésznoták

Mely közismert dalokat öröklített meg képekben alant az ihletett kezű rajzoló?
(Megfejtése: 10—10 pont.)

a.

b.

c.

2. Ismeritek ezeket?

(Spemann naptárból. Megfejtése 20—20 pont.)

a.

b.

Hahó! Hahó! Rejtvénybeküldők!

Keresztrejtvény beküldési pályázatot hirdetünk! Az elkészítésnél tartásatok szemelgett az alábbi feltételeket:

1. A meghatározásoknak legalább háromnegyed része cserkészvonalatkozású legyen.
2. A keresztrejtvény alakja a cserkészszóval álljon kapcsolatban.
3. Tussal készítsétek el a rendesnél valamivel nagyobb formában, mivel a nyomda csak a kicsinyített fogja.
4. A fekete kockák az egész rejtvénynek egyharmadánál nagyobb részt nem foglalhatnak el.

5. A meghatározásokat külön lapra, olvashatóan írjátok.

Beküldési határidő: 1937 március 10.

A legjobb keresztrejtvényeket értékes díjakkal jutalmazzuk.

A február 1-i számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Szobrok:

1. Csendor hős emlékmű a Várban.
2. Ideiglenesen volt felállítva, már lebontták.
3. A Milleniumi emlékmű egyik részlete az Andrássy-út végén.
4. Incelkedő gyermekek kútja az Attila-körút és a Görög-utca sarkán.
5. Népdal című szoborcsoport az Erzsébet-téren.
6. Szt. Imre-szoborcsoport egyik részlet a Horthy-körtéren.
7. Déryné ifjasszony szobra a budai Horváth-kertben.

A január 15-i számban közölt írásversorozatra sok jó verset küldtek be, az egyik legsikerültebbet itt közöljük:

Csibész Peti alszik.
Rossz lehet az álma:
Szekundát kapott,
Jaj, az iskolába!

Hét óra van, itt a
„Rózsaujjú hajnal“,
Zakatot a vekker
Földöntúli zajjal.

Nem izlik a mosdás,
Ámde meg kell lenni,
Mocsokosan nem lehet
Iskolába menni.

Annál jobb a kifli,
Tejeskávé habbal,
Elpusztít belőle
Jókora adaggal.

Útnak indul végre
Könyvvel a kezében,
Jó anyjától előbb
Elbúcsúzik szépen.

Könyveit a Hektor
Háza mellé rejti,
Aztán ill' a berek!
Anyja nem is sejtí,
Hogy a fiacskája
Számton, latin helyett
Vigan koresolyázik
A tó jege felett.

Míg ő künn a jégen
Edzette a testét.
Könyveiből Hektor
Tanulta a leckét.

Csató István

Sok értékes jutalmat alánítottak fel a rejtvénymegfejtőink számára az alant cégek, kiknek ez úton küldi köszönetét a rejtvényrovat-és kérjük támogatásukat a jövőben is:

Scholtz Testvérek könyv-, papír- és zeneműkereskedése, Budapest, IX., Ferenc-körút 19/21.

Olaszner Ede R.-t. cs. és kir. udvari szállító a finom péksütemények, a „Prince of Wales“ kétszersült készítője. Főüzlet: Budapest, V., Lipót-körút.

Hoffmann Ferenc képkeretgyára és képkereskedése, Budapest, IV., Károly király-út 28 és IV., Gerlóczy-utca 5.

Diskay és Társa fényképész, a fotóaquarell-és fotóasztellfelvételek készítője, Budapest, VII., Rákóczi-út 18.

Magyar Jenő könyvkereskedése és antiquáriuma, Budapest, IV., Múzeum-körút 31. szám.

Cserkészszólt az összes cserkészfelszerelések szaküzlete, Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6, a Cserkészházban.

Székes fővárosi növény- és állatkerti, az Európászerte híres növény- és állatgyűjteménye közismert, Budapest, VI., Aréna-út.

Müller Testvérek vegyészeti gyára, a híres tinta, ragasztó és festékek készítője, Budapest.

„Hazai madaraink“ terjesztő és kiadóvállalata, a nagyszerű madárképsorozatok készítője. Újpest, Tavasz-utca 87.

Schramko Gyula „Fotóreceptgyűjtemény“ című munkáját minden fényképész jól ismeri.

Jutalmazottak:

Schramko Gyula: „Fotóreceptgyűjtemény“ c. művét nyerte: Bajmóci Endre, Debrecen.

Lord Baden-Powell: „Boldogulás ösvényein“ című könyvét nyerte: Fecsik István, Sátoraljaújhely.

1 darab fotóasztell felvétel (készíti Diskay és Társa, Budapest, VII., Rákóczi út 18) nyerte: Csákányi Győző, Budapest.

Díszkötésű „Jamboree album“-ot és 1 cserkészszólt nyert: Hábel György, Rákoshegy.

A Cserkészszólt (Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6) díját nyerte: Láng László, Eger.

Kosch Béla: „Cserkészúton Angliában“ c. könyvét nyerte: Náray Ferenc, Szeged.

1 darab kerelezett képet (adja Hoffmann Ferenc képkereskedés és képkeretgyár, Budapest, IV., Károly király út 28 és Gerlóczy-utca 5) nyert: Vándory József, Budapest.

„Psychofutballisták“ és Kivistő Ukko: „Vitézségi érem“ c. könyveket kapja: Steingel János, Rákosszentmihály.

1 darab fotóaquarell felvétel (készíti Diskay és Társa cég, Budapest, VII., Rákóczi út 18) nyert: Posevitz Tibor, Budapest.

Dr. Major Dezső: „Der Sippenführer“ c. könyvét kapja: Timár András, Csopak.

2 darab állatkerti belépőjegyet (adja a Székesfővárosi Növény- és Állatkert) nyert: Ókrös Ferenc, Budapest.

Dóró: „Lengyelöldön“ című könyvét kapja: Csizmadia László, Kiskőrös.

A Cserkészszólt díját (Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6) nyerte: Dávidházy István, Sopron.

1 könyvcsomagot, mely négy könyvből áll, nyert: Faragó Sándor, Szeged.

Üzen a rejtvényrovat:

Jóbal Zoltán, Cegléd. Az ötletes megfejtésért külön pontszámot kaptál. Irj gyakrabban. — Molnár Imre, Marcall és mások. Talán magad sem udod, hogy ötleted már megjelent valahol, így sajnos, nem közölhetjük. Kivágós rejtvényt nem hozhatunk, ugyan ki ádozna fel ezért a M. Cs.-t? Igyekezzeteked pontszámmal jutalmazzunk. — „Pénzköltő“. Rejtvényeidet megkaptuk s azoknak egy részét a közlendők közé soroltuk. Mi nem az új rejtvény beküldőit jutalmazzuk, hanem csak azokat, kiknek rejtvényét a közlendők közé soroztuk, ezeket is legnagyobb részt pontszámmal. Titkosírás rejtvényed közismert, s így, sajnos, nem használhatjuk fel. Küldjél továbbra is be rejtvényeket, szorgalmadat megfelelően jutalmazzuk. Üdvözet. — Kring Béla, Bonyhád és többeknek. Cserkésztaggyú ötletes rejtvényeket szívesen közlünk és beküldőjét pontszámmal jutalmazzuk. — Kurucz Ernő, Péchy István, Csató István, Szentiványi Olivér, Lisztes Sándor, Kozányi György, Csatári Dénes, Markovics Sándor, Dozsán Gábor. A „Fűzfapoéták, Sándor, Dozsán Gábor. A „Fűzfapoéták, Sándor, Dozsán Gábor.“ pályázatra beküldött verseitek versfaragók“ pályázatra beküldött verseitek nagyon jól sikerültek, azokat az elérhető legnagyobb pontszámmal jutalmazzuk.